

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาได้ตระหนัก ถึงความสำคัญและความจำเป็นในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ จึงได้จัดทำโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียน โดยใช้เงินดอกผลกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ.2565 จัดสรรเป็นค่าอาหารมื้อเช้าให้กับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย เพื่อเสริมสร้างภาวะโภชนาการของนักเรียน โดยใช้พื้นที่จังหวัดปัตตานี เป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินการ ภายใต้ชื่อโครงการอาหารเช้าเพื่อน้อง “นักเรียนอ้อมท้องผู้ปกครองอ้อมใจ” ขับเคลื่อนกิจกรรมบริหารจัดการอาหารเข้าด้วยแนวทาง HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) พบว่ามีภาวะทุพโภชนาการ (ผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย) ลดลงจำนวน 1,857 คน คิดเป็นร้อยละ 31.69 ของนักเรียนทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการโครงการในระดับมากที่สุด สามารถขยายผลไปสู่การประยุกต์ใช้แนวทางแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ (ผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย) ของนักเรียน สำหรับพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ

สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาจึงได้จัดทำเอกสารแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน โดยประกอบด้วยแนวทางการจัดการอาหารเข้า บทบาทของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รูปแบบการจัดอาหารและแนวทางการจัดอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ (ผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย เริ่มอ้วนและอ้วน) เจ็อนไซ หรือปัจจัยความสำเร็จในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ศึกษาหาความรู้สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานนำไปปรับประยุกต์ใช้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสุขภาพและคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในการดำเนินงานจัดอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ ประจำปีการศึกษา 2566 ขอขอบคุณคณะทำงาน คณะกรรมการทุกฝ่ายที่ได้เสียสละและร่วมระดมความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถร่วมกันจัดทำเอกสารแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนเล่มนี้ขึ้น

กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
1. ที่มาและความสำคัญ	1
2. วัตถุประสงค์	4
3. นิยามคำศัพท์	4
4. ประโยชน์ที่จะได้รับ	7
ส่วนที่ 2 บทบาทของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	8
1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน	9
2. หน่วยงานต้นสังกัด	12
3. โรงเรียน	15
4. ผู้ปกครอง / ผู้ดูแลนักเรียน	18
ส่วนที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการโครงการอาหารเข้าของนักเรียน	20
1. แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)	20
2. เครื่องมือและระยะเวลาในการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า	25
3. แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน	29
4. กลุ่มภาวะทุพโภชนาการ (ค่อนข้างพอม/พอม)	30
5. กลุ่มภาวะทุพโภชนาการ (ค่อนข้างต้อย/ต้อย)	32
6. กลุ่มที่มีภาวะทุพโภชนาการ (เริ่มอ้วนและอ้วน)	33
7. เลือกรับประทานอาหารให้เหมาะสมกินอย่างไรให้สูงดีสมส่วนพร้อมเรียนรู้	35
ส่วนที่ 4 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model หัวเข้าโมเดล)	39
1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา	39
2. หน่วยงานต้นสังกัด	41
3. โรงเรียน	43

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ 4 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model หัวเข้าโมเดล) (ต่อ)	
4. ผู้ปกครอง / ผู้ดูแลนักเรียน	45
เอกสารอ้างอิง	46
ภาคผนวก	
- โครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ	
- หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ(กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน)	
- คณะผู้จัดทำ	

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม มีครอบครัวที่มั่นคง ผ่านแนวทางขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาคนตลอดชีวิต เพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย จึงเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) เช่นเดียวกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2535 โดยมีเงินประเดิม 6,000 ล้านบาท (หกพันล้านบาท) มีวัตถุประสงค์หลักคือนำเงินดอกผลไปใช้ในการบริหารงานจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ ตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร และคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อลดปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็กวัยเรียนให้หมดไป และเสริมสร้างภาวะโภชนาการของนักเรียนให้สมบูรณ์ สมส่วน เป็นไปตามวัย มีความพร้อมในการเรียนรู้มากขึ้น และได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามนโยบายให้บรรลุผลตามกรอบภารกิจวัตถุประสงค์หลักของกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน ในการดูแลแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเกี่ยวกับภาวะทุพโภชนาการ ผอม เตี้ย อ้วน ให้มีภาวะโภชนาการสมบูรณ์ สมส่วนเป็นไปตามวัย มีความพร้อมในการเรียนรู้ตลอดจนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนและด้อยโอกาสให้สามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน จึงได้จัดทำโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาภาวะทุพโภชนาการให้หมดไป (สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน, 2564)

จากการศึกษาเกี่ยวกับโภชนาการของเด็กวัยเรียน พบว่า ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญอย่างมากกับการรับประทานอาหารมื้อเช้าเพราะเป็นอาหารมื้อแรกของวัน ที่ได้รับเข้าสู่ร่างกาย

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนถึงเวลา 10.00 น. ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Breakfast” หมายความว่า Break overnight fast หรือ หยุดการอดอาหารที่ผ่านมามากครั้ง (ประไพศรี ศิริจักรวาล, 2554) หลังจากที่ร่างกายอดอาหารมายาวนานมากกว่า 12-15 ชั่วโมง ตั้งแต่อาหารมื้อเย็นจนถึงมื้อเช้าของอีกวัน ระหว่างที่นอนหลับ ร่างกายยังคงใช้พลังงานตามปกติพลังงานเหล่านั้นมาจากกลูโคสที่ร่างกายเก็บสะสมไว้เป็นแหล่งพลังงานสำคัญ กว่าที่จะถึงเวลาเช้ากลูโคสมากกว่าครึ่งจะถูกใช้ไป ทำให้ร่างกายอยู่ในภาวะขาดน้ำตาลโดยปกติระดับน้ำตาลในเลือดเท่ากับ 80-100 มิลลิกรัม/100 ลูกบาศก์เซนติเมตร แต่เมื่อตื่นนอนตอนเช้าระดับน้ำตาลในเลือดจะลดต่ำลง ร่างกายจะหลั่งฮอร์โมนกลูคากอน เพื่อเพิ่มระดับน้ำตาลและไขมันในเลือด เมื่อระบบทางเดินอาหารไม่มีอาหารจะทำให้ระดับฮอร์โมนเกรลิน หรือ ฮอร์โมนความหิวหลังสูงมาก ทำให้มีการส่งสัญญาณไปกระตุ้น Hypothalamus ให้รู้สึกหิวและมีความรู้สึกอยากอาหารมาก ซึ่งน้ำตาลในเลือดเป็นสารอาหารพื้นฐานสำคัญที่ให้พลังงานระดับเซลล์แก่ร่างกาย โดยเฉพาะสมองของเราทุกคนเมื่อน้ำตาลไปเลี้ยงสมองได้น้อยลงเซลล์สมองส่วนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับความคิด ความจำจะได้รับน้ำตาลไปบำรุงน้อยลงตามไปด้วย เป็นสาเหตุที่ทำให้ขาดความกระปรี้กระเปร่า การบริโภคอาหารเช้ายังทำให้ร่างกายสร้างฮอร์โมนเซโรโทนิน (serotonin) หรือสารสื่อประสาทในสมอง หากมีฮอร์โมน เซโรโทนินอย่างเพียงพอจะช่วยให้อารมณ์ดี รู้สึกผ่อนคลายและสงบที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างสมองให้ทำงานรวดเร็ว ฉับไว คล่องแคล่ว ไม่เฉื่อยชา นอกจากนี้ร่างกายยังสามารถเปลี่ยนสารอาหารประเภทโปรตีนและไขมันเป็นกลูโคสได้เมื่อจำเป็น ระดับน้ำตาลในเลือดนั้นมีความสัมพันธ์กับอินซูลิน ที่ส่งผลต่อการเกิดโรคเบาหวานและโรคอ้วน ภาวะเหล่านี้ เกื้อหนุนต่อการเกิดโรคหลอดเลือดแข็งตัว ร่างกายจึงจำเป็นต้องได้รับพลังงานจากอาหารเช้าเพื่อให้น้ำตาลอยู่ในระดับปกติ การบริโภคอาหารเช้าจะช่วยกระตุ้นให้ร่างกายตื่นตัว เพิ่มสมาธิในการเรียน การทำงาน หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดี ช่วยลดอัตราการเกิดอัลไซเมอร์ หรือ สมองเสื่อมอีกด้วย (กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริหารสุขภาพ, 2556)

เด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียนจำเป็นต้องได้รับอาหารครบ 5 หมู่ เนื่องจากเด็กวัยนี้เป็นวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต มีการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ โภชนาการที่เหมาะสมนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพ่อแม่จึงควรให้ความสำคัญกับการเลือกอาหารอย่างถูกต้องและเพียงพอกับความต้องการตามวัยโดยอาหาร 5 หมู่ ประกอบไปด้วย ข้าว แป้ง ผัก ผลไม้ นมและเนื้อสัตว์ ส่วนน้ำมัน น้ำตาล อาหารหวานและอาหารเค็มควรต้องจำกัดไม่ได้รับประทานมากเกินไป อาหารกลุ่มที่ 1 กลุ่มข้าว แป้ง ควรจะเลือกรับประทานข้าวที่เป็นข้าวกล้องที่ผ่านการขัดสีน้อย ถ้าเป็นขนมปังควรเลือกขนมปังที่ทำจากข้าวสาลีที่ไม่ผ่านการขัดสีมาก หรือที่เรียกว่า โฮลสวีท กลุ่มที่ 2 กลุ่มผัก ควรให้เด็กทานผักเป็นประจำ เลือกผักที่หลากหลาย ปรุงแต่งให้ผักน่ารับประทาน จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กรับประทานผักมากขึ้น ส่วนผลไม้ จะช่วยให้มีกากใยและวิตามินซีเพิ่มขึ้น ควรให้ผลไม้เป็นอาหารว่างหลังจากรับประทานอาหารเช้า ส่วนเนื้อสัตว์ ควรหันเป็นชิ้นให้รับประทานในลักษณะที่เป็นกับข้าว ควรเป็นเนื้อสัตว์ที่มีไขมันน้อย ในช่วงเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน สามารถที่จะรับประทานไข่ได้ทุกวัน วันละ 1-2 ฟอง เพราะไข่มีโปรตีน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

และมีสารอาหารที่คุณภาพดี การรับประทานอาหารเช้าครบ 3 มื้อ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นกับเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน แต่เนื่องจากว่า เด็กยังมีการเจริญเติบโต การได้รับอาหารเพียงแค่ 3 มื้อ อาจจะได้รับพลังงานและสารอาหารต่าง ๆ ไม่เพียงพอ ดังนั้น เด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน ควรรับประทานอาหารเช้า วันละ 2 มื้อ และที่สำคัญควรเน้นให้รับประทานอาหารเช้าทุกวัน เพราะอาหารเช้ามีความจำเป็นต่อเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน โดยอาหารว่างควรมีประโยชน์ งดอาหารทอด มัน หรือขนม ควรได้รับการดื่มนม วันละ 1-2 แก้ว (วันทนีย์ เกรียงสินยศ, 2557)

สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ จึงได้จัดทำโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียน กิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนในพื้นที่ยากลำบาก โดยใช้เงินดอกผลกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ.2565 จัดสรรเป็นค่าอาหารมื้อเช้าให้กับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ ผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย โดยใช้พื้นที่จังหวัดปัตตานี เป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินการ มีนักเรียนประถมศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 ที่มีภาวะทุพโภชนาการ (ผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย) เข้าร่วมโครงการจำนวน 5,859 คน ภายใต้ชื่อโครงการอาหารเช้าเพื่อน้อง “นักเรียนอิมท้อง ผู้ปกครองอิมใจ” ขับเคลื่อนกิจกรรมบริหารจัดการอาหารเช้าด้วยแนวทาง HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) ผลจากการดำเนินงานตามโครงการในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ในปีงบประมาณ 2566 (สำนักงานกองทุนโครงการเพื่ออาหารกลางวัน.2566) พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ “น้องอิมท้อง ผู้ปกครองอิมใจ” มีภาวะทุพโภชนาการ (ผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย) ลดลงจำนวน 1,857 คน คิดเป็นร้อยละ 31.69 ของนักเรียนทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการโครงการในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) โดยผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ทำให้สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการจัดอาหารเช้าเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวทาง HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) และสามารถขยายผลไปสู่การประยุกต์ใช้แนวทางแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ (ผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย) ของนักเรียน สำหรับพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาจึงได้จัดทำเอกสารแนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน โดยประกอบด้วยแนวทางการจัดการอาหารเช้า บทบาทของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รูปแบบการจัดอาหารและแนวทางการจัดอาหารเช้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ (ผอม เตี้ย ผอมและเตี้ย เริ่มอ้วนและอ้วน) เจือปนไข หรือปัจจัยความสำเร็จในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ศึกษาหาความรู้ สร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานนำไปปรับประยุกต์ใช้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสุขภาพและคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคตามหลักโภชนาการ และมีภาวะทุพโภชนาการลดลง
2. เพื่อให้โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องมีแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
3. เพื่อให้สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันมีแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. นิยามคำศัพท์

1. แนวทางการจัดอาหารเข้าเพื่อแก้ปัญหภาวะทุพโภชนาของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) หมายถึง วิธีปฏิบัติในการดำเนินการจัดอาหารเข้า เพื่อเสริมสร้างภาวะโภชนาการของนักเรียน บนหลักการ 7 หลักการ คือ

H : History Information ประวัติข้อมูลทุพโภชนาการ เป็นการศึกษาข้อมูล ทุพโภชนาการของนักเรียน โดยการศึกษาข้อมูลการรับประทานอาหารเช้า ข้อมูลภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนก่อนดำเนินงานตามแนวทางการจัดอาหารเข้า ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลการดำเนินการของโรงเรียน การปฏิบัติของผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประทานอาหารเช้า

U : Understand การสร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาหารเข้านักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนิน การตามแนวทางการจัดอาหารเข้าเพื่อเสริมสร้างภาวะโภชนาการของนักเรียน

A : Awareness การสร้างความตระหนัก การสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาหารเข้านักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ และผู้ปกครองนักเรียน โดยจัดกิจกรรมการประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้รับรู้คุณค่าและประโยชน์ของอาหารเช้า

C : Check การตรวจสอบ เป็นขั้นตอนการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ สำหรับการจัดอาหารเข้า โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับ การตรวจสอบภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนทำการวัดน้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียนเพื่อดูผล การแก้ปัญหภาวะทุพโภชนาการรวมทั้งปรับปรุงแก้ไขผลภาวะทุพโภชนาการระหว่างดำเนินงานให้นักเรียนมีภาวะทุพโภชนาการลดลง

H : Healthy การส่งเสริมสุขภาพที่ดี การดำเนินการส่งเสริมสุขภาพที่ดีของนักเรียน คือการจัดอาหารเข้าให้นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการได้รับประทานอาหารเช้าที่มีคุณค่าทางสารอาหารครบถ้วน อาหารสะอาดถูกหลักโภชนาการ มีสารอาหารครบ 5 หมู่ ทุกวัน อาจมีการนำโปรแกรม Thai School Lunch (การคำนวณสารอาหารที่มีความเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายนักเรียน มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน) มาใช้ประกอบการจัดหาอาหารเข้า

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

A : Action การปฏิบัติ โรงเรียนต้องดำเนินการตามแผนการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับประเภทภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

O : Objective บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผลของการจัดการอาหารเข้าให้กับนักเรียน ที่มีภาวะทุพโภชนาการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการให้ลดลงเพื่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ สมวัย โรงเรียนต้องมีการบันทึก จัดเก็บข้อมูลก่อนและหลังดำเนินการเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) เพื่อให้โครงการเข้าลู่วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการ (Plan : P) 2) ขั้นดำเนินการ (Do : D) 3) ขั้นตรวจสอบและกำกับติดตาม (Check : C) และ 4) ขั้นปรับปรุงแก้ไข (A : Act)

2. ภาวะโภชนาการของนักเรียน หมายถึง ภาวะของร่างกายที่มีความสมส่วนทั้งน้ำหนักและส่วนสูงที่เกิดจากการได้รับอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ หรือ มีสารอาหารครบถ้วน และมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของร่างกายก่อให้เกิดประโยชน์แก่ร่างกายให้สามารถใช้สารอาหารเหล่านั้นในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ภาวะทุพโภชนาการ หมายถึง ภาวะที่ร่างกายไม่มีความสมดุลด้านโภชนาการหรือการนำอาหารที่กินไปใช้ในร่างกายมีความผิดปกติ จะมีทั้งสองด้าน คือ ด้านการขาดสารอาหาร และด้านได้รับอาหารมากเกินไป ส่งผลให้นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

3.1 ผอม หมายถึง นักเรียนที่มีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (น้อยกว่าหรือเท่ากับ - 2 S.D.)

3.2 เตี้ย หมายถึง นักเรียนที่มีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (น้อยกว่าหรือเท่ากับ - 2 S.D.)

3.3 ผอมและเตี้ย หมายถึง นักเรียนที่มีน้ำหนักต่อส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์และส่วนสูงต่ออายุต่ำกว่าเกณฑ์ (น้อยกว่าหรือเท่ากับ - 2 S.D.)

3.4 เริ่มอ้วน (อยู่เหนือเส้น +2D ถึง +3D) หมายถึง น้ำหนักมากก่อนเกิดภาวะอ้วนชัดเจน (อ้วนระดับ 1) มีน้ำหนักมากกว่าเด็กที่มีส่วนสูงเท่ากัน เด็กมีโอกาสเกิดโรคแทรกซ้อน และเป็นผู้ใหญ่อ้วนในอนาคตหากไม่ควบคุม

3.5 อ้วน (อยู่เหนือเส้น +3D) หมายถึง มีภาวะอ้วนชัดเจน (อ้วนระดับ 2) มีน้ำหนักมากกว่าเด็กที่มีส่วนสูงเท่ากันอย่างมาก เด็กมีโอกาสที่จะเกิดโรคแทรกซ้อน และหากไม่ได้รับการคุมน้ำหนักเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะมีลักษณะอ้วนมากยิ่งขึ้น

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

3.6 เตี้ยและอ้วน หมายถึง นักเรียนที่มีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (น้อยกว่าหรือเท่ากับ - 2 S.D.) และนักเรียนที่มีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (น้อยกว่าหรือเท่ากับ - 2 S.D.)

4. **อาหารเช้า** หมายถึง อาหารมื้อแรกของวันหลังจากตื่นนอนในช่วงเวลาเช้า ที่ปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีชนิด และปริมาณอาหาร รวมถึงเครื่องดื่มต่าง ๆ ที่รับประทานในช่วงเวลาจากตื่นนอนถึงเวลา 10.00 น.

5. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีภาวะทุพโภชนาการ

6. **โรงเรียน** หมายถึง สถานศึกษาที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากเงินดอกผลกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

7. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้ที่รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ดำเนินงานตามแนวทางการจัดอาหารเช้าเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

8. **ครู** หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดูแลนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

9. **ผู้ปกครองนักเรียน** หมายถึง บิดา หรือ มารดา หรือ ผู้ที่ดูแลนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา

10. **ขนาดโรงเรียน** หมายถึง ขนาดของสถานศึกษา กำหนดขนาดตามจำนวนนักเรียน ได้แก่

10.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียน จำนวน 1-120 คน

10.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียน จำนวน 121-719 คน

10.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียน จำนวน 720-1,679 คน

10.4 ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนจำนวน 1,680 คนขึ้นไป

11. **หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา** หมายถึง ต้นสังกัดของโรงเรียนซึ่งได้รับจัดสรรงบประมาณอาหารเช้าจากกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (สศศ.) สำนักงานกรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

4. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคตามหลักโภชนาการ และมีภาวะทุพโภชนาการลดลง
2. โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องมีแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
3. สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันมีแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

ส่วนที่ 2

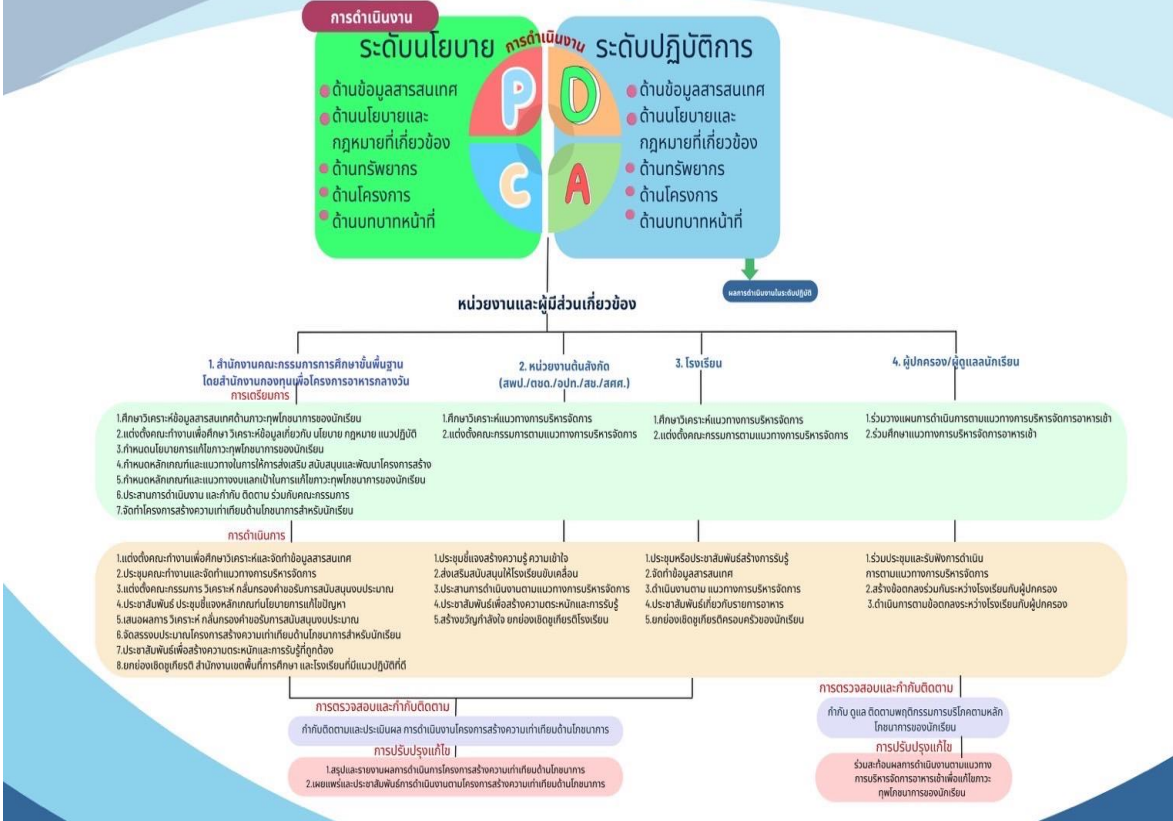
บทบาทของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การดำเนินงาน ตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ในส่วนที่ 2 มีรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในระดับนโยบายและในระดับปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการ (P : Plan) 2) ขั้นดำเนินการ (D : Do) 3) ขั้นตรวจสอบและกำกับติดตาม (C : Check) และ 4) ขั้นปรับปรุงแก้ไข (A : Act) ซึ่งหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียน และผู้ปกครอง/ผู้ดูแลนักเรียน มีรายละเอียดแนวปฏิบัติที่ควรดำเนินการดังนี้

สำนักงานกองทุนเพื่ออาหารกลางวัน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทบาทของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน มีกระบวนการในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

การเตรียมการ (P: Plan)

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ทั้งข้อมูลด้านสภาพปัญหา นโยบาย งบประมาณ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ นโยบาย กฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการลดปัญหาภาวะทุพโภชนาการ
3. กำหนดนโยบายการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน เป็นนโยบายเร่งด่วน (Quick Policy) และงบประมาณในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
4. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการให้การส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเช้า)
5. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางงบประมาณในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
6. ประสานการดำเนินงาน และกำกับ ติดตาม ร่วมกับคณะกรรมการ โครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเช้า) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
7. จัดทำโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเช้า)

การดำเนินการ (D: Do)

1. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ทั้งข้อมูลด้านสภาพปัญหา นโยบาย งบประมาณ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ประชุมคณะทำงานและจัดทำแนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
3. แต่งตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์ กลั่นกรองคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินดอกผลของกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา
4. ประชาสัมพันธ์ ประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์นโยบายการแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการของนักเรียน และวิธีการพิจารณาขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินดอกผลของกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาและงบประมาณในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

5. เสนอผลการ วิเคราะห์ กลั่นกรองคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินดอกผลของกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ต่อคณะกรรมการดำเนินงานกองทุนฯ และ คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ

6. จัดสรรงบประมาณโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเข้า) แฉ่งจัดสรรงบประมาณและโอนเงินไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนที่ขอรับการสนับสนุน

7. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ผ่านสื่อออนไลน์หรือช่องทางอื่นที่หลากหลาย

8. ยกย่องเชิดชูเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน โดยนำเสนอผ่านรายการพุธเช้าข่าว สพฐ. และช่องทางอื่นที่หลากหลาย

การตรวจสอบและกำกับติดตาม (C: Check)

กำกับติดตามและประเมินผล การดำเนินงานโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเข้า) อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การปรับปรุงแก้ไข (A: Action)

1. สรุปและรายงานผลการดำเนินการโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเข้า)

2. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเข้า) ต่อสาธารณชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย

การดำเนินการดังกล่าวสามารถสรุปได้แผนภาพด้านล่าง

หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน

การเตรียมการ

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
2. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย แนวปฏิบัติ
3. กำหนดนโยบายการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
4. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการให้การส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาโครงการฯ
5. กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางงบประมาณในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
6. ประสานการดำเนินงาน และกำกับ ติดตาม ร่วมกับคณะกรรมการ
7. จัดทำโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับ นักเรียน

การดำเนินการ

1. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ
2. ประชุมคณะทำงานและจัดทำแนวทางการบริหารจัดการ
3. แต่งตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์ กลั่นกรองคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
4. ประชาสัมพันธ์ ประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์นโยบายการแก้ไขปัญหา
5. เสนอผลการ วิเคราะห์ กลั่นกรองคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
6. จัดสรรงบประมาณโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียน
7. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้ที่ถูกต้อง
8. ยกย่องเชิดชูเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

การตรวจสอบ และกำกับติดตาม

กำกับติดตามและประเมินผล
การดำเนินงานโครงการสร้างความ
เท่าเทียมด้านโภชนาการ

การปรับปรุงแก้ไข

1. สรุปและรายงานผลการดำเนินการโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการ
2. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการ

LUNCH
time

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

2. หน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน/สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ)

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน มีกระบวนการในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ มีกระบวนการในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

การเตรียมการ (P: Plan)

1. ศึกษาวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2. แต่งตั้งคณะกรรมการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย

- ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ประธานกรรมการ
- รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รองประธานกรรมการ
- ผู้แทนกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์	กรรมการ
- ผู้แทนหน่วยตรวจสอบภายใน	กรรมการ
- ผู้แทนผู้อำนวยการสถานศึกษา	กรรมการ
- ผู้แทนครู	กรรมการ
- ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
- ผู้แทนสาธารณสุข/นักโภชนาการ	กรรมการ
- ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	กรรมการและเลขานุการ
- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม และแก้ไขปัญหาทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้นให้เป็นตามความเหมาะสมและสภาพบริบทของเขตพื้นที่การศึกษา

หมายเหตุ สำหรับการแต่งตั้งคณะกรรมการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียน และผู้ปกครอง/ผู้ดูแลนักเรียน ให้ดำเนินตามความเหมาะสมและสภาพบริบท

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

การดำเนินการ (D: Do)

1. ประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ให้กับโรงเรียนที่ได้รับจัดสรร
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนขับเคลื่อนตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. ประสานการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ผ่านสื่อออนไลน์หรือช่องทางอื่นที่หลากหลาย
5. สร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติโรงเรียนที่ดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ที่เป็นแบบอย่างที่ดี

การตรวจสอบและกำกับติดตาม (C: Check)

กำกับติดตามและประเมินผล การดำเนินงานโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเข้า) อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การปรับปรุงแก้ไข (A: Act)

1. สรุปและรายงานผลการดำเนินการโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเข้า)

2. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน (อาหารเข้า) ต่อสาธารณชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย

สำหรับภารกิจดำเนินการเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของหน่วยงานต้นสังกัดสามารถสรุปผังแผนภาพ

หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

หน่วยงานต้นสังกัด (สพป./ตชด /อปท./เอกชน/การศึกษาพิเศษ)

การเตรียมการ

1. ศึกษาวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการตามแนวทางการบริหารจัดการ

การดำเนินการ

1. ประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจ
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนขับเคลื่อน
3. ประสานการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการ
4. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้
5. สร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติโรงเรียน

การตรวจสอบ และกำกับติดตาม

กำกับติดตามและประเมินผล
การดำเนินงานโครงการสร้างความ
เท่าเทียมด้านโภชนาการ

การปรับปรุงแก้ไข

1. สรุปและรายงานผลการดำเนินการโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการ
2. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการ

LUNCH
time

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

3. โรงเรียน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน มีกระบวนการในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

การเตรียมการ (P: Plan)

1. ศึกษาวិเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2. แต่งตั้งคณะกรรมการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ระดับโรงเรียน ประกอบด้วย

- ผู้อำนวยการสถานศึกษา	ประธานกรรมการ
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้าฝ่าย	รองประธานกรรมการ
- ผู้แทนครู	กรรมการ
- ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
- ผู้แทนผู้ปกครอง	กรรมการ
- ผู้แทนนักเรียน	กรรมการ
- ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
- ผู้แทนโรงพยาบาล/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	กรรมการ
- ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน	กรรมการและเลขานุการ
- ครูผู้รับผิดชอบงานการเงิน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- ครูผู้รับผิดชอบงานพัสดุ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ กำกับติดตาม และแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ จำนวนและองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้นให้เป็นไปตามความเหมาะสมและสภาพบริบทของโรงเรียน

3. ประชุมวางแผนและสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. จัดทำรายการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ตามความเหมาะสมและสภาพบริบทของโรงเรียน ท้องถิ่น

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

การดำเนินการ (D: Do)

1. ประชุมหรือประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับผู้ปกครอง ชุมชน สร้างความร่วมมือในการดำเนินงานแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนหรือการบริหารจัดการอาหารเข้า
2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการโครงการฯ ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเข้าของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่มีภาวะทุพโภชนาการ
3. ดำเนินงานตาม แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน พฤติกรรมการบริโภคตามหลักโภชนาการ
4. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายการอาหารเข้า กิจกรรมเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
5. ยกย่องเชิดชูเกียรติครอบครัวของนักเรียน นักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ที่สามารถลดภาวะทุพโภชนาการได้

การตรวจสอบและกำกับติดตาม (C: Check)

1. กำกับ ติดตามการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง
2. ประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การปรับปรุงแก้ไข (A: Act)

1. รายงานผลดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนในระบบ Kid Diary School ภาวะทุพโภชนาการ พฤติกรรมการมาเรียน และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตามระยะเวลาที่กำหนด
 2. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนต่อสาธารณชน
- โรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการอาหารเข้าสามารถสรุปภารกิจตั้งได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่แผนภาพด้านล่าง

หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียน (School).

การเตรียมการ

1. ศึกษาวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการตามแนวทางการบริหารจัดการ

การดำเนินการ

1. ประชุมหรือประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้
2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ
3. ดำเนินงานตาม แนวทางการบริหารจัดการ
4. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายการอาหาร
5. ยกย่องเชิดชูเกียรติครอบครัวของนักเรียน

การตรวจสอบ และกำกับติดตาม

กำกับติดตามและประเมินผล
การดำเนินงานโครงการสร้างความ
เท่าเทียมด้านโภชนาการ

การปรับปรุงแก้ไข

1. สรุปและรายงานผลการดำเนินการโครงการสร้างความ
เท่าเทียมด้านโภชนาการ
2. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตาม
โครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการ

LUNCH
time

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

4. ผู้ปกครอง / ผู้ดูแลนักเรียน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน มีกระบวนการในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

การเตรียมการ (P: Plan)

1. ร่วมวางแผนการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
2. ร่วมศึกษาแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

การดำเนินการ (D: Do)

1. ร่วมประชุมและรับฟังการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
2. สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนให้มีพฤติกรรมบริโภคตามหลักโภชนาการ
3. ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การตรวจสอบและกำกับติดตาม (C: Check)

กำกับ ดูแล ติดตามพฤติกรรมบริโภคตามหลักโภชนาการของนักเรียน

การปรับปรุงแก้ไข (A: Act)

ร่วมสะท้อนผลการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

สามารถสรุปภารกิจสำคัญของผู้ปกครองหรือผู้ดูแลนักเรียนรายละเอียดได้ดังแผนภาพด้านล่าง

หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง / ผู้ดูแลนักเรียน

การเตรียมการ

1. ร่วมวางแผนการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า
2. ร่วมศึกษาแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า

การดำเนินการ

1. ร่วมประชุมและรับฟังการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการ
2. สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
3. ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

การตรวจสอบ และกำกับติดตาม

กำกับ ดูแล ติดตามพฤติกรรม
การบริโภคตามหลักโภชนาการ
ของนักเรียน

การปรับปรุงแก้ไข

ร่วมสะท้อนผลการดำเนินงานตามแนวทางการ
บริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพ
โภชนาการของนักเรียน

LUNCH
time

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

ส่วนที่ 3

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ชื่อแนวทาง HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) ส่วนที่ 2 หลักการของแนวทาง ส่วนที่ 3 ขั้นตอน วิธีการ การดำเนินงาน และส่วนที่ 4 ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

องค์ประกอบของแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน โดยใช้ HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ หลักการ แนวคิดการบริหาร กระบวนการบริหาร ผลการดำเนินงาน เงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีหลักการจัดอาหารเข้าเพื่อเสริมสร้างภาวะโภชนาการของนักเรียน รายละเอียดดังนี้

H: History Information ประวัติข้อมูลทุพโภชนาการ

การศึกษาข้อมูลทุพโภชนาการของนักเรียนประถมศึกษา เป็นการศึกษาข้อมูลการรับประทาน อาหารเข้า ข้อมูลภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนก่อนดำเนินงานตามแนวทางการจัดอาหารเข้า ข้อมูล สถานศึกษา ข้อมูลการดำเนินการของโรงเรียน การปฏิบัติของผู้ปกครองในการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับ ประทานอาหารเข้า

เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการต่อไป

U: Understand การสร้างความรู้ความเข้าใจ

การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัด อาหารเข้านักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ ให้มีความรู้ความ เข้าใจในการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ความสำคัญประโยชน์ของอาหารเข้า แนวทางการจัดอาหารเข้าที่มีคุณค่าโภชนาการ แนวทางดูแลสุขภาพ นักเรียน

A: Awareness การสร้างความตระหนัก

การสร้างความตระหนักเป็นหลักการที่สำคัญที่ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาหารเข้านักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ และผู้ปกครอง นักเรียน

โดยจัดกิจกรรมการประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย การดำเนินงาน จุดประสงค์ เป้าหมาย ในการจัดอาหารเข้าเพื่อเสริมสร้างภาวะโภชนาการของนักเรียน ให้รับรู้คุณค่าและประโยชน์ของอาหารเข้า

C: Check การตรวจสอบ

การตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นขั้นตอนการตรวจสอบ ประเมินผลการ ดำเนินงานตาม กิจกรรมต่าง ๆ สำหรับการจัดอาหารเข้า และกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการฯ นิเทศติดตามการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการตรวจสอบภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนทำการวัด น้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียนเพื่อดูผลการแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขผลภาวะทุพ โภชนาการระหว่างดำเนินงานให้นักเรียนมีภาวะทุพโภชนาการลดลง

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

H: Healthy การส่งเสริมสุขภาพที่ดี

การดำเนินการส่งเสริมสุขภาพที่ดีของนักเรียน คือ การจัดอาหารเข้าให้นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการได้รับประทานอาหารเข้าที่มีคุณค่าทางสารอาหารครบถ้วน อาหารสะอาดถูกหลักโภชนาการ มีสารอาหารครบ 5 หมู่ ทุกวัน อาจมีการนำโปรแกรม Thai School Lunch (การคำนวณสารอาหารที่มีความเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายนักเรียน มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน) มาใช้ประกอบการจัดหาอาหารเข้า

A: Action การปฏิบัติ

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดอาหารเข้าให้กับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ โรงเรียนต้องดำเนินการตามแผนการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับประเภทภาวะทุพโภชนาการ สารสนเทศภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ต้องมีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน หรือความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างภาวะโภชนาการ

O: Objective บรรลุตามวัตถุประสงค์

ผลของการจัดการอาหารเข้าให้กับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ การลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการให้ลดลงเพื่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ สมวัย โรงเรียนต้องมีการบันทึก จัดเก็บข้อมูลก่อนและหลังดำเนินการเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน

ขั้นตอน วิธีการ การดำเนินงาน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน โดยใช้ HUACHAO Model มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นเตรียมการ (P : Plan)

1. ประชุมวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่มีต่อภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
2. ประชุมเตรียมความพร้อมคณะทำงานและภาคีเครือข่าย
3. ร่วมกำหนดและประกาศนโยบายการดำเนินงาน จุดประสงค์ เป้าหมาย
4. กำหนดมาตรการโรงเรียนและกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายภารกิจ
5. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดอาหารเข้า การแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ
เตรียมนักเรียนโดยสร้างเสริมเจตคติที่ดี รวมถึงการเตรียมทรัพยากรในการดำเนินงาน
6. คัดกรองภาวะโภชนาการเด็กนักเรียน (ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง คัดกรอง Obesity sign)
7. จัดตารางรายการรับประทานอาหารเข้าที่มีประโยชน์ วางแผนการจัดโปรแกรมอาหาร โดยเน้นให้จัดอาหาร ครบทั้ง 5 หมู่ ใน 1 สัปดาห์หรือแต่ละวัน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

ขั้นดำเนินการ (D : Do)

1. ประชุมคณะทำงานเพื่อชี้แจงโครงการฯ และมอบหมายภาระงาน
2. อบรมแกนนำนักเรียน (Smart kid Leader)
3. จัดกิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการ
 - ดำเนินการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงด้วยเครื่องชั่งและเครื่องวัดที่ได้มาตรฐาน คัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามภาวะทุพโภชนาการ
 - จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ก่อนดำเนินการ
 - จัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการและส่งเสริมภาวะโภชนาการ ส่งเสริมให้รับประทานอาหารเช้าที่คุณค่าทางโภชนาการ ออกกำลังกาย
 - 4. จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน โดยเชิญวิทยากรจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ มาให้ความรู้แก่ผู้ปกครองนักเรียน ในเรื่องภาวะโภชนาการในเด็ก ผลเสีย ผลกระทบ หากนักเรียนไม่รับประทานอาหารเช้า การสร้างความตระหนักในการส่งเสริมให้บุตรหลานเลือกบริโภคอาหารที่ดีและมีประโยชน์ ความสำคัญของอาหารเช้าและประโยชน์ของอาหารเช้า
 - 5. ผู้รับผิดชอบโครงการฯ อำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรม ของผู้เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามภาระงานที่โครงการฯ กำหนด

ขั้นตรวจสอบและกำกับติดตาม (C: Check)

1. ตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นขั้นตอนการตรวจสอบ ประเมินผลการ ดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งปรับปรุงระหว่างดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้รับผิดชอบโครงการฯ นิเทศติดตามการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม
3. จัดทำข้อมูลภาวะทุพโภชนาการหลังดำเนินงานตามแนวทางการจัดอาหารเช้าเพื่อส่งเสริมภาวะโภชนาการ

ขั้นปรับปรุงแก้ไข (A: Act)

1. ประเมินผลการดำเนินงาน
2. สรุปผลการดำเนินงาน ด้านภาวะโภชนาการของนักเรียนโดยรายงานข้อมูลเปรียบเทียบภาวะทุพโภชนาการก่อนและหลังดำเนินการ
3. จัดทำรายงานโครงการแนวทางการจัดอาหารเช้าเพื่อเสริมสร้างภาวะโภชนาการของนักเรียน ประถมศึกษา นำเสนอผู้บริหารสถานศึกษา
4. ถอดบทเรียนและทำการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการดำเนินงานตามโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดผลยั่งยืน
5. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโครงการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

6. ปรับปรุงและการพัฒนาผลการดำเนินงาน ด้วยการส่งเสริมกระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม หรือใช้เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ช่วยติดตามการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานสร้างสุขภาวะ และวัฒนธรรมองค์กร

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

1. การสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ นโยบายและแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการได้รับประทานอาหารมื้อเช้าที่มีคุณค่าทางสารอาหาร มีความปลอดภัยและมีน้ำดื่มที่สะอาด มีคุณภาพถูกต้องตามหลักโภชนาการทุกคน รวมทั้งมีความตระหนัก และมีสุขนิสัยที่ดีในการบริโภคอาหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการขับเคลื่อน

2. การกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ที่ประกอบด้วยหลากหลายภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ได้แก่ ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักเรียนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีการประสานความร่วมมือแบบร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาและร่วมพัฒนา

3. เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานระหว่างเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ผู้บริหารควรมีบทบาทที่ชัดเจนในการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานโครงการจนบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

5. ครูเห็นความสำคัญของโครงการ มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการจนงานประสบความสำเร็จ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

เครื่องมือและระยะเวลาในการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า
เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)

หลักการ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เครื่องมือ	ระยะเวลา
H: History information ประวัติข้อมูล	1. ขั้นเตรียมการ (P : Plan) 1. ประชุมวิเคราะห์ปัญหาและปัจจัยที่มีต่อภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน 2. เลือกนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่มีภาวะทุพโภชนาการ. คัดกรองภาวะโภชนาการเด็กนักเรียน (ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง คัดกรอง Obesity sign) 3. ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเข้าของนักเรียน	รายงานการประชุม เลือกนักเรียนผ่านระบบข้อมูลที่กองทุนฯ กำหนด ตอบแบบสอบถาม พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเข้า ผ่าน Google from	ก่อนดำเนินการ โครงการ หลังจาก แจ้งจัดสรร งบประมาณ ภายใน 1 สัปดาห์
U: Understand การสร้างความรู้ความเข้าใจ	4. ประชุมเตรียมความพร้อมคณะทำงานและภาคีเครือข่าย 5. ร่วมกำหนดและประกาศนโยบายการดำเนินงาน จุดประสงค์ เป้าหมาย	รายงานการประชุม ประกาศนโยบายการบริหารจัดการอาหารเข้า	ก่อนดำเนินการ โครงการ หลังจาก ได้รับโอน งบประมาณ ภายใน 1 สัปดาห์
A: Awareness การสร้าง ความตระหนัก	6. กำหนดมาตรการโรงเรียนและกำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายภารกิจ 7. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการอาหารเข้า การแก้ไขภาวะทุพโภชนาการเตรียมนักเรียนโดยสร้างเสริมเจตคติที่ดีรวมถึงการเตรียมทรัพยากรในการดำเนินงาน 8. จัดตารางรายการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์วางแผนการจัดโปรแกรมอาหาร โดยเน้นให้จัดอาหาร ครบทั้ง 5 หมู่ ใน 1 สัปดาห์ หรือแต่ละวัน	ประกาศ คำสั่งมอบหมายหน้าที่การบริหารจัดการอาหารเข้า ประชุม/อบรม/รายงานการประชุม จัดรายการอาหารเข้า จำแนกตามภาวะทุพโภชนาการ -เริ่มอ้วน อ้วน -ผอม เตี้ย	ก่อนดำเนินการ โครงการ หลังจาก ได้รับโอน งบประมาณ ภายใน 1 สัปดาห์

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

หลักการ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เครื่องมือ	ระยะเวลา
A: Awareness การสร้างความตระหนัก	<p>2. ขั้นดำเนินการ (D: Do)</p> <p>1. ประชุมคณะทำงานเพื่อชี้แจงโครงการฯ และมอบหมายภาระงาน</p> <p>2. ประชาสัมพันธ์ข่าว แนวทางการจัดอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ</p> <p>3. สร้างการรับรู้ให้กับผู้เกี่ยวข้องในการร่วมกันแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ</p>	<p>รายงานประชุม/อบรม</p> <p>การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์หรือวิธีอื่นๆด้วยช่องทางที่หลากหลาย</p>	ระหว่างดำเนินการไม่เกิน 1 สัปดาห์
A: Action การปฏิบัติ	<p>4 ดำเนินการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงด้วยเครื่องชั่งและเครื่องวัดที่ได้มาตรฐาน คัดกรอง นักเรียนออกเป็นกลุ่มตามภาวะทุพโภชนาการ</p> <p>5. อบรมแกนนำนักเรียน (Smart kid Leader) ผู้ปกครองแกนนำ หรือผู้เกี่ยวข้องอื่นตามความเหมาะสม</p> <p>6. จัดกิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการ</p>	<p>เครื่องชั่งและวัดส่วนสูงที่ได้มาตรฐาน</p> <p>รายงานการประชุม/อบรม ภาพประกอบกิจกรรมการดำเนินการ</p>	ระหว่างดำเนินการภายใน 2 สัปดาห์หลังจากเริ่มโครงการ
H: Healthy การส่งเสริมสุขภาพที่ดี	<p>7 จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ก่อนดำเนินการ</p> <p>8. จัดกิจกรรมแก้ไขภาวะทุพโภชนาการและส่งเสริมภาวะโภชนาการ ส่งเสริมให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้าที่คุณค่าทางโภชนาการ ควบคู่กับการออกกำลังกายและการดำเนินงานอื่นๆ ตามแนวทางที่เหมาะสม</p>	<p>บันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง ภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กรอกข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศที่กองทุนกำหนด และจัดทำบันทึกเป็นรูปเล่มเพื่อแสดงให้เห็นถึงการให้บริการอาหารเข้าและรายละเอียดอื่นๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ</p> <p>การรายงานผลการดำเนินงาน</p>	<p>ระหว่างดำเนินการภายใน 2 สัปดาห์หลังจากเริ่มโครงการ</p> <p>ระหว่างดำเนินการโครงการ/กิจกรรม</p>

หลักการ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เครื่องมือ	ระยะเวลา
H: Healthy การส่งเสริมสุขภาพที่ดี	9. จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน ผู้เกี่ยวข้อง โดยเชิญวิทยากรจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพหรือวิทยากรอื่น ๆ ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นๆ มาให้ความรู้แก่ผู้ปกครองนักเรียน ในเรื่องภาวะโภชนาการในเด็ก ผลเสียผลกระทบหากนักเรียนไม่รับประทานอาหารเช้าการสร้างควมตระหนักในการส่งเสริมให้บุตรหลานเลือกบริโภคอาหารที่ดีและมีประโยชน์ ความสำคัญของอาหารเช้าและประโยชน์ของอาหารเช้า	รายงานประชุม/อบรม ภาพถ่ายกิจกรรม	ระหว่างดำเนินการ โครงการ/กิจกรรม
C: Check การตรวจสอบ	3. ขั้นตรวจสอบและกำกับติดตาม (C : Check) 1. ตรวจสอบผลการดำเนินงานเป็นขั้นตอน การตรวจสอบ ประเมินผลการ ดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งปรับปรุงระหว่างดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2. ผู้รับผิดชอบโครงการฯ นิเทศติดตามการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม 3. จัดทำข้อมูลภาวะทุพโภชนาการหลังดำเนินงานตามแนวทางการจัดอาหารเข้า เพื่อสร้างเสริมภาวะโภชนาการ	เครื่องมือการติดตามการดำเนินงานโครงการ ภาพประกอบ รายงานผลการดำเนินการผ่านระบบที่กองทุนกำหนด ปฏิทินการนิเทศติดตาม การกรอกข้อมูลภาวะทุพโภชนาการ ผ่านระบบสารสนเทศที่กองทุนฯ กำหนด	ระหว่างการดำเนินโครงการ ตลอดระยะเวลา ดำเนินโครงการ/ กิจกรรม หลังการดำเนินโครงการกิจกรรมภายใน 1 สัปดาห์
O: Objective บรรลุตาม วัตถุประสงค์	4. ขั้นปรับปรุงแก้ไข (A : Act) 1. ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ 2. สรุปผลการดำเนินงาน ด้านภาวะโภชนาการของนักเรียนโดยรายงานข้อมูล	ประเมินผลการดำเนินงานและรายงานผลผ่านระบบสารสนเทศที่กองทุนฯ กำหนด	

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

หลักการ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เครื่องมือ	ระยะเวลา
O: Objective บรรลุตาม วัตถุประสงค์	<p>เปรียบเทียบภาวะทุพโภชนาการก่อนและ หลังดำเนินการ</p> <p>3. จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน</p> <p>4. ผู้เกี่ยวข้องตอบแบบสอบถามความพึง พอใจต่อการดำเนินงานโครงการ</p> <p>5. ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานผล พฤติกรรมมารยาทเรียนของนักเรียนตามแบบ ที่กองทุนฯ กำหนด</p> <p>6. ถอดบทเรียนและทำการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการดำเนินงานตามโครงการให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดผลยั่งยืน</p> <p>7. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ โครงการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ</p> <p>8. นำเสนอ ผลการดำเนินงานตาม วัตถุประสงค์และแนวทางการบริหารจัดการ อาหารเข้า</p>	<p>บันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง นักเรียนหลังดำเนินการ และสรุปข้อมูล</p> <p>เปรียบเทียบภาวะทุพ โภชนาการก่อนและหลัง ดำเนินการ ผ่านระบบ สารสนเทศที่กองทุนฯ กำหนด</p> <p>แบบสอบถามระดับความ พึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง นักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน ครูประจำชั้น และผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>แบบสัมภาษณ์พฤติกรรม การมาเรียน รายงานผล พฤติกรรมมารยาทเรียนของ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผ่านระบบสารสนเทศที่ กองทุนฯ กำหนด</p> <p>จัดประชุมแลกเปลี่ยน เรียนรู้</p> <p>การประชุมแลกเปลี่ยน เรียนรู้</p> <p>สื่อการประชาสัมพันธ์การ บริหารจัดการอาหารเข้าที่ หลากหลาย</p> <p>รายงานผลแนวปฏิบัติที่ดี ของโรงเรียนในการบริหาร จัดการอาหารเข้า</p>	<p>หลังการดำเนิน โครงการสิ้นสุด ภายใน 30 วัน</p> <p>หลังการดำเนิน โครงการสิ้นสุด ภายใน 30 วัน</p> <p>หลังการดำเนิน โครงการสิ้นสุด ภายใน 30 วัน</p> <p>หลังการดำเนิน โครงการสิ้นสุด ภายใน 30 วัน</p> <p>หลังการดำเนิน โครงการสิ้นสุด ภายใน 30 วัน</p> <p>หลังการดำเนิน โครงการสิ้นสุด ภายใน 30 วัน</p> <p>หลังการดำเนิน โครงการสิ้นสุด ภายใน 30 วัน</p>

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)

เด็กวัยเรียน หมายถึง เด็กที่มีอายุ 6 -12 ปี เด็กวัยนี้จะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการเรียนรู้อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพในอนาคต ดังนั้น อาหารจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าเด็กในวัยนี้ได้รับอาหารไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสม จะส่งผลทำให้เด็กร่างกายแคระแกรน สติปัญญาทึบ ไม่มีความพร้อมในการเรียน ประสิทธิภาพการเรียนรู้และการทำงานต่ำในการดูแลภาวะโภชนาการในเด็กวัยเรียน ควรจัดอาหารหลักให้เด็กบริโภคให้ครบทั้ง 3 มื้อ ไม่ควรเว้นมื้อใดมื้อหนึ่ง

โดยเฉพาะมื้อเช้าและจัดอาหารให้ครบถ้วนได้สัดส่วนและเพียงพอกับความต้องการของร่างกายเด็ก ทั้งนี้ ผู้ปกครองควรให้ความสนใจกับสภาพจิตใจของเด็กเพราะมีผลกระทบถึงการกินอาหารและภาวะโภชนาการของเด็ก

จากข้อความข้างต้น กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ดังนี้

กลุ่มที่มีภาวะทุพโภชนาการ

นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ หรือกลุ่มคนที่มีภาวะทุพโภชนาการ หมายถึง การที่ร่างกายมีภาวะโภชนาการไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น ภาวะที่ร่างกายได้รับสารอาหารชนิดหนึ่งชนิดใด หรือหลายชนิด หรือสารอาหารที่ให้พลังงานไม่เพียงพอ หรือมากเกินไปความต้องการของร่างกาย แล้วแสดงอาการผิดปกติเกิดขึ้น หากเด็กมีแนวโน้มการเจริญเติบโตไม่ดี มีภาวะทุพโภชนาการขาด และภาวะทุพโภชนาการเกิน ได้แก่ เด็กที่มีภาวะเตี้ย ผอม เริ่มอ้วนและอ้วน ผอมและเตี้ย อ้วนและเตี้ย

กลุ่มเสี่ยงต่อการขาดอาหาร ได้แก่ ค่อนข้างเตี้ย ค่อนข้างผอม

กลุ่มที่เสี่ยงต่อภาวะอ้วน ได้แก่ ท้วม

ดังนั้น ควรติดตามภาวะการเจริญเติบโตและแนวโน้มการเจริญเติบโตอย่างใกล้ชิดโดยการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูงทุกเดือน พร้อมทั้งดูแลแนวโน้มการเจริญเติบโต หาสาเหตุและแก้ไข ปรับพฤติกรรม จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม ติดตามจนกว่ามีภาวะการเจริญเติบโตอยู่ในระดับดี

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

กลุ่มภาวะทุพโภชนาการ(ค่อนข้างผอม/ผอม)

เด็กมีภาวะผอม หมายถึง เด็กเติบโตปกติแต่ปัจจุบันมีการขาดอาหาร น้ำหนักจึงน้อยกว่ากว่าเกณฑ์จนผอม ควรมีแนวทางแก้ไขภาวะโภชนาการ ดังนี้

- เน้นการได้รับอาหารที่ให้พลังงานเพิ่มขึ้น อาทิเช่น อาหารจำพวกแป้ง ข้าว เผือกมัน เป็นต้น
- เพิ่มอาหารที่ให้แคลเซียมสูง*
- เพิ่มแหล่งอาหารโปรตีนคุณภาพ**
- กินอาหารให้ได้สัดส่วนปริมาณเหมาะสมตามวัย เสริม นมจืดและไข่
- เพิ่มอาหารที่เป็นแหล่งของพลังงาน โปรตีน เช่น เนื้อสัตว์ ไข่ นมจืด และแหล่งแคลเซียม

เช่น นมจืด ปลาเล็กปลาน้อย กุ้งแห้ง เต้าหู้ ผักสีเขียวเข้ม เช่น คื่นช่าย ตำลึง ผักกาดเขียว

● ลด/งด ขนมขบเคี้ยว และเครื่องดื่มรสหวานจัดเมื่อเราประเมินการเจริญเติบโตโดยใช้กราฟการเจริญเติบโตจะได้ทราบภาวะโภชนาการเด็กทั้งรูปร่าง และส่วนสูง

- ออกกำลังกายทุกวัน ไม่น้อยกว่า 60 นาที
- นอนหลับสนิทอย่างน้อยวันละ 9 – 11 ชั่วโมง

เด็กมีภาวะผอมร่วมกับภาวะเตี้ย หมายถึง เด็กขาดสารอาหารเป็น เวลานานในอดีต จนมีผลทำให้ตัวเตี้ยและขณะนี้ยังมีการขาดอาหารต่อเนื่อง ควรมีแนวทางแก้ไขจัดการภาวะ โภชนาการ ดังนี้

- เน้นการได้รับอาหารให้พลังงานเพิ่มขึ้น
- เพิ่มอาหารแหล่งแคลเซียมสูง*
- เพิ่มอาหารแหล่งโปรตีนคุณภาพ**
- ออกกำลังกายชนิดที่มีแรงกระแทกของข้อ เช่น การวิ่ง ออกกระโดดเชือก การเต้นแอโรบิค กระโดดแทรมโพลีน
- นอนหลับสนิทอย่างน้อยวันละ 9 – 11 ชั่วโมง

* แหล่งอาหารแคลเซียม ได้แก่ นมและผลิตภัณฑ์นม เป็นแหล่งอาหารที่ดีของแคลเซียมทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ แคลเซียมจากน้ำนมถูกดูดซึมได้ดี นอกจากนม ยังมีจากอาหารอื่น เช่น เต้าหู้ ฟองเต้าหู้ ถั่ว เมล็ดแห้ง ปลาเล็กปลาน้อย ปลาซาร์ดีนกระป๋อง กุ้งฝอย กุ้งแห้ง คื่นช่าย กวางตุ้ง ตำลึง บวบ ถั่วพู วิตามินดีจะช่วยให้มีการดูดซึมทั้งแคลเซียม และฟอสฟอรัสในลำไส้เล็กได้มากขึ้น ส่วนใหญ่วิตามินดีมาจากการรับแสงแดดช่วง 9.00-15.00 น. ส่วนน้อยมาจากอาหาร ปลา ไข่แดง น้ำมันตับปลา

** แหล่งอาหารโปรตีน เช่น เนื้อหมู เนื้อไก่ เนื้อวัว เนื้อปลา นมและผลิตภัณฑ์นม ไข่ ถั่วต่าง ๆ เต้าหู้ น้ำเต้าหู้

กลุ่มภาวะทุพโภชนาการ (ภาวะค่อนข้างผอม/ผอม)

เด็กมีภาวะค่อนข้างผอมหรือผอม
ร่วมกับ **ภาวะค่อนข้างเตี้ยหรือเตี้ย**

- ควรมีแนวทางแก้ไขจัดการภาวะ โภชนาการ ดังนี้
- เน้นการได้รับอาหารให้พลังงานเพิ่มขึ้น
 - เพิ่มอาหารแหล่งแคลเซียมสูง
 - เพิ่มอาหารแหล่งโปรตีนคุณภาพ
 - ออกกำลังกายชนิดที่มีแรงกระแทกของข้อ เช่น การวิ่ง ออกกระโดดเชือก การเต้นแอโรบิค กระโดดแทรมโพริน
 - นอนหลับให้เพียงพอ

เด็กมีภาวะค่อนข้างผอมหรือผอมร่วมกับ
ภาวะสูงตามเกณฑ์ขึ้นไป

- ควรมีแนวทางแก้ไขจัดการภาวะโภชนาการ ดังนี้
- เน้นการได้รับอาหารให้พลังงานเพิ่มขึ้น
 - เพิ่มอาหารที่ให้แคลเซียมสูง
 - เพิ่มแหล่งอาหารโปรตีนคุณภาพ
 - ออกกำลังกายชนิดที่มีแรงกระแทกของข้อ เช่น การวิ่ง ออกกระโดดเชือก การเต้นแอโรบิค กระโดดแทรมโพริน
 - นอนหลับให้เพียงพอ

Breakfast
Fried Eggs

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุโภชนาการของนักเรียน

กลุ่มภาวะทุโภชนาการ (ค่อนข้างเตี้ย/เตี้ย)

เด็กมีภาวะเตี้ย หมายถึง เด็กขาดสารอาหารเป็นเวลานานในอดีตจนมีผลทำให้ตัวเตี้ยและปัจจุบันมีรูปร่างสมส่วน ยังคงมีปัญหาทุโภชนาการ ควรมีแนวทางแก้ไขจัดการภาวะโภชนาการโดย

- เน้นการได้รับอาหารให้พลังงานเพิ่มขึ้น
- อาหารแหล่งแคลเซียมสูง
- เพิ่มอาหารแหล่งโปรตีนคุณภาพ
- กินอาหารให้ได้สัดส่วนปริมาณเหมาะสมตามวัย เสริม นมจืดและไข่
- เพิ่มอาหารที่เป็นแหล่งของพลังงาน โปรตีน เช่น เนื้อสัตว์ ไข่ นมจืด และแหล่งแคลเซียม

เช่น นมจืด ปลาเล็กปลาน้อย กุ้งแห้ง เต้าหู้ ผักสีเขียวเข้ม เช่น คะน้า ตำลึง ผักกาดเขียว

- ลด/งด ขนมขบเคี้ยว และเครื่องดื่มรสหวานจัด เมื่อเราประเมินการเจริญเติบโตโดยใช้กราฟการเจริญเติบโตจะได้ทราบภาวะโภชนาการเด็กทั้งรูปร่าง และส่วนสูง
- ออกกำลังกายชนิดที่มีแรงกระแทกของข้อ เช่น การวิ่ง ออกกระโดดเชือก การเต้นแอโรบิค กระโดดแทรมโพริน

- นอนหลับสนิทอย่างน้อยวันละ 9-11 ชั่วโมง

เด็กที่มีภาวะเตี้ยร่วมกับภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน หมายถึงเด็กขาดสารอาหารมานานในอดีต แต่ปัจจุบันได้รับอาหารค่อนข้างกินโดยเฉพาะอาหารแหล่งพลังงานและอาจยังมีการกระตุ้น การเจริญเติบโตด้านส่วนสูงด้วยการออกกำลังกายไม่เพียงพอ **ควรมีแนวทางแก้ไขจัดการภาวะโภชนาการโดย**

- ดูแลอาหารมื้อหลักของเด็กให้มีสัดส่วนเหมาะสมเน้นอาหารที่ให้แคลเซียม*
- ลดการกินจุบจิบ ขนมขบเคี้ยว ขนมหวาน
- ส่งเสริมให้ออกกำลังกายและใช้พลังงานมากขึ้น ในการเคลื่อนไหวร่างกาย
- นอนหลับให้เพียงพอ อย่างน้อยวันละ 9-12 ชั่วโมง

เด็กมีภาวะเตี้ยร่วมกับภาวะผอม หมายถึงเด็กขาดสารอาหารเป็นเวลานานในอดีต จนมีผลทำให้ตัวเตี้ยและขณะนี้ยังมีการขาดอาหารต่อเนื่อง **ควรมีแนวทางแก้ไขจัดการภาวะโภชนาการโดย**

- เน้นการได้รับอาหารให้พลังงานเพิ่มขึ้น
- อาหารแหล่งแคลเซียมสูง
- เพิ่มอาหารแหล่งโปรตีนคุณภาพ**
- ออกกำลังกายชนิดที่มีแรงกระแทกของข้อ เช่น การวิ่ง ออกกระโดดเชือก การเต้นแอโรบิค

กระโดดแทรมโพริน

- นอนหลับให้เพียงพอ อย่างน้อยวันละ 9-12 ชั่วโมง

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุโภชนาการของนักเรียน

กลุ่มที่มีภาวะทุโภชนาการ (เริ่มอ้วนและอ้วน)

เด็กที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน หมายถึง เด็กเติบโตดีแต่เริ่มกินอาหารมากหรือออกกำลังกายไม่เพียงพอ

- ดูแลให้เด็กกินอาหารให้ครบมือ ครบหมู่ ครบส่วนอย่างหลากหลาย
- ลดปริมาณอาหารที่ให้พลังงานสูง เช่น อาหารทอด
- ลด/งด ขนมขบเคี้ยวและเครื่องดื่มรสหวาน หรือมีน้ำตาลสูง
- ลดการกินจุบกินจิบ เน้นการเพิ่มผักและผลไม้
- การใช้พลังงานในการเคลื่อนไหวร่างกาย วิ่งเล่น ออกกำลังกาย นอนหลับให้เพียงพอ
- เพิ่มผัก ผลไม้ (เน้นรสหวานน้อย)
- ไขมันทรานส์ (ไขมันดำ)

เด็กที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนร่วมกับภาวะเตี้ย หมายถึง เด็กขาดสารอาหารมานานในอดีต แต่ปัจจุบันได้รับอาหารค่อนข้างเกินโดยเฉพาะอาหารแหล่งพลังงาน และอาจยังมีการกระตุ้นการเจริญเติบโต ด้านส่วนสูงด้วยการออกกำลังกายไม่เพียงพอ ควรมีแนวทางแก้ไขจัดการภาวะโภชนาการ ได้แก่

- การดูแลอาหารมื้อหลักของเด็กให้มีสัดส่วนเหมาะสม
- เน้นอาหารที่ให้แคลเซียม
- ลดการกินจุบกินจิบ
- ส่งเสริมให้ออกกำลังกายและใช้พลังงานมากขึ้นในการเคลื่อนไหวร่างกาย
- นอนหลับให้เพียงพอ

ปริมาณอาหารที่ควรรับประทานสำหรับนักเรียนวัยเรียนหรือนักเรียนที่มีภาวะทุโภชนาการ กลุ่มอาหารแต่ละกลุ่มให้สารอาหารสำคัญแตกต่างกัน แม้แต่กลุ่มเดียวกัน ก็ให้ปริมาณสารอาหารมากน้อยต่างกัน จึงจำเป็นต้องกินอาหารทุกกลุ่ม แต่ละกลุ่มต้องกินให้หลากหลายเพื่อให้ได้สารอาหารครบถ้วน ร่วมกับออกกำลังกายทุกวัน วันละ 60 นาที รับแสงแดดยามเช้า และนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ วัยเรียน 9-11 ชั่วโมง วัยรุ่น 8-10 ชั่วโมง

ภาวะทุพโภชนาการเริ่มอ้วนและอ้วน

เด็กที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนร่วมกับ
ภาวะค่อนข้างเตี้ยหรือเตี้ย ควรมีแนวทางแก้ไข
จัดการภาวะโภชนาการ ดังนี้

- การดูแลอาหารมื้อหลักของเด็ก
ให้มีสัดส่วนเหมาะสม
- เน้นอาหารที่ให้แคลเซียม
- ลดการกินจุบจิบ
- ส่งเสริมให้ออกกำลังกายและใช้พลังงานมากขึ้น
ในการเคลื่อนไหวร่างกาย
- นอนหลับให้เพียงพอ

เด็กที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนร่วมกับ
สูงตามเกณฑ์หรือค่อนข้างสูงหรือสูง
ควรมีแนวทางแก้ไขจัดการภาวะโภชนาการ ดังนี้

- การดูแลให้เด็กกินอาหารให้ครบมือ
ครบหมู่ ครบส่วนอย่างหลากหลาย
- ลดการกินจุบจิบ
- เน้นการเพิ่มผักและผลไม้
- การใช้พลังงานในการเคลื่อนไหวร่างกาย
วิ่งเล่น ออกกำลังกาย
- นอนหลับให้เพียงพอ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

เลือกรับประทานอาหารให้เหมาะสมกินอย่างไรให้สูงติสมส่วนพร้อมเรียนรู้

1. กินอาหารให้ได้ปริมาณสัดส่วนที่เหมาะสม ครบ 5 หมู่ อย่างหลากหลาย หลีกเลี่ยงการรับประทานน้ำตาลและไขมัน
2. ดื่มนมจืดวันละ 2 แก้ว นมเป็นแหล่งของสารอาหารประเภทวิตามินและแร่ธาตุต่างๆ มีแคลเซียมและโปรตีนคุณภาพดี ช่วยในการเจริญเติบโต แคลเซียมและฟอสฟอรัสในนมมีความสำคัญมากต่อมวลกระดูกและการขยายตัวของกระดูก โดยเฉพาะในวัยเด็กที่กำลังเจริญเติบโตและมีความสำคัญมากขึ้นในช่วงวัยรุ่นที่เริ่มมีช่วงโตเร็ว จะมีการสะสมมวลกระดูกเพิ่มขึ้นมาก ช่วยทำให้กระดูกและฟันแข็งแรงด้วยการดื่มนมรสจืดวันละ 2 แก้ว/กล่อง ร่วมกับได้รับอาหารอื่น ๆ ครบ 5 หมู่
3. เน้นกินอาหารแหล่งแคลเซียมสูง เช่น นม ผลิตภัณฑ์จากนม โยเกิร์ต ผักสีเขียวเข้ม เช่น คื่นช่าย ผักโขม ผักบุ้ง ปลาเล็กปลาน้อย เต้าหู้อ่อน เต้าหู้แข็งรับวิตามินดีจากแสงแดดช่วงเช้า วิตามินดีช่วยในการดูดซึมแคลเซียม มีหน้าที่ควบคุมการเจริญเติบโต การแบ่งตัวและการตายของเซลล์ มีผลต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย วิตามินดีได้รับมากจากแสงแดด วิตามินดีรับได้ข้างจากอาหารแหล่งวิตามินดี เช่น ปลาตะเพียน ปลาทูปิม ปลานิล ปลาทูน่า เห็ด
4. กินอาหารแหล่งโปรตีนให้เพียงพอ เพื่อที่จะได้รับกรดอะมิโนจำเป็นที่ครบถ้วน ได้แก่ ปลา ไข่ เนื้อสัตว์ นมและผลิตภัณฑ์นม
5. กินอาหารแหล่งแมกนีเซียมเพียงพอ มีบทบาทสำคัญในการสังเคราะห์โปรตีน การยึดหดตัวของกล้ามเนื้อ เป็นส่วนประกอบสำคัญของกระดูก แหล่งอาหาร แมกนีเซียม ผักใบเขียว ผลไม้ ถั่วเมล็ดแห้ง นม
6. ออกกำลังกายอย่างน้อยวันละ 60 นาทีทุกวัน สม่ำเสมอครั้งละ 10 นาที เน้นกิจกรรมที่มีแรงกระแทกของข้อต่อ เช่น วิ่ง การกระโดด กระโดดเชือก บาสเกตบอล เต้นแอโรบิก การออกกำลังกายมีส่วนช่วยเสริมสร้างกระดูกและกล้ามเนื้อให้แข็งแรง ทั้งยังช่วยเร่งการผลิตโกรทฮอร์โมนที่ร่างกายต้องใช้ในการเจริญเติบโต
7. เด็กวัยที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตควรนอนหลับพักผ่อนเพียงพอวันละ 9-11 ชั่วโมง เนื่องจากร่างกายผลิตโกรทฮอร์โมนขึ้นขณะนอนหลับ หากนอนไม่เพียงพออาจส่งผลให้ร่างกายผลิตฮอร์โมนชนิดนี้และฮอร์โมนชนิดอื่น ๆ น้อยลง ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่

ปริมาณอาหารที่แนะนำใน 1 วัน

ข้าว - แป้ง

- ✕ ควรรับประทานให้ครบ 3 มื้อ มื้อละ 2 ทัพพี (ไม่พูน)
- ✕ หากเด็กชอบทานขนมปัง ให้ทานแทนข้าวได้ ไม่เกิน 2 แผ่น/ มื้อ

- >> เน้นทานผลไม้สดเป็นหลัก
- >> เลี่ยงการทานผลไม้แปรรูป หรือน้ำผลไม้กล่อง

ผลไม้

- >> เน้นผักใบ
- >> ทานผักให้หลากหลายสี

ผัก

นม

- >> เน้นดื่มนมจืด 2 - 3 แก้ว/วัน
- >> เลี่ยงการดื่มนมหวาน นมเปรี้ยว หรือนมปรุงแต่ง

เนื้อสัตว์

- >> ควรรับประทาน มื้อละ 2 - 3 ช้อนโต๊ะ
- >> หลีกเลี่ยงเนื้อสัตว์ ที่มีไขมันสูง หรือ เนื้อสัตว์แปรรูป

น้ำมัน น้ำตาล เกลือ

- >> ระวังเรื่องน้ำมันในอาหาร เช่น ทอด ผัด ให้เปลี่ยนวิธีการปรุงประกอบเป็น ต้ม นึ่ง ตุ่น ให้มากขึ้น

โปรแกรม “KidDiary School”

หน้าหลัก | ติดต่อเรา

KidDiary
สำหรับโรงเรียน

สำหรับผู้ปกครอง หรือแพทย์ กรุณาเลือกตั้งชื่อเข้าใช้ด้านล่าง

 ผู้ปกครอง โรงเรียน

โปรแกรม “KidDiary School”

วิธีการใช้งานโปรแกรม
“KidDiary School”
Cr. NECTEC

ตัวอย่างเมนูอาหารเข้าสำหรับนักเรียน

เมนูอาหาร	จำนวนแคลลอรี่ (กิโลแคลลอรี่)
โจ๊กหมูสับใส่ไข่ + ปาท่องโก๋ + นมจืด	409 กิโลแคลลอรี่
ข้าวต้มทรงเครื่อง + นมจืด	380 กิโลแคลลอรี่
กระเพาะปลาใส่ไข่นกกระทา + นมจืด	479 กิโลแคลลอรี่
ต้มเลือดหมู + ข้าวสวย + นมจืด	460 กิโลแคลลอรี่
ก๋วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ราดหน้าไก่ + นมจืด	457 กิโลแคลลอรี่
ก๋วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ราดหน้าหมู + นมจืด	442 กิโลแคลลอรี่
ข้าวมันไก่ + น้ำซุ๊ป + นมจืด	727 กิโลแคลลอรี่
ข้าวหมูแดง + น้ำซุ๊ป + นมจืด	637 กิโลแคลลอรี่
ก๋วยเตี๋ยวเส้นใหญ่เย็นตาโฟ น้ำ + นมจืด	346 กิโลแคลลอรี่
ก๋วยเตี๋ยวเส้นใหญ่ผัดซีอิ๊วใส่ไข่ + นมจืด	715 กิโลแคลลอรี่

ส่วนที่ 4

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า
เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)

การบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

1.1 มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ ด้านภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ข้อมูลด้านสภาพปัญหา นโยบาย งบประมาณ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนอย่างจริงจังต่อเนื่อง และนำเสนอข้อมูลภาวะทุพโภชนาการให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบตระหนักถึงความร่วมมือในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ

1.2 กำหนดนโยบายการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน เป็นนโยบายเร่งด่วน (Quick Policy) และงบประมาณในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

1.3 ประกาศเผยแพร่และประชาสัมพันธ์นโยบายการแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องผ่านสื่อต่างๆ ทั้งรูปแบบออนไลน์หรือช่องทางอื่นที่หลากหลายโดยทั่วถึงกลุ่มเป้าหมาย

1.4 มีการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนงบประมาณ ในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ

1.5 มีระบบการกำกับ ดูแลติดตาม อย่างเป็นระบบ นำระบบเทคโนโลยีมาช่วยในการติดตามรายงานผลการดำเนินงาน

1.6 มีการสนับสนุนกิจกรรม ยกย่องเชิดชูเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน และโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน โดยนำเสนอผ่านรายการพุธเช้าข่าว สพฐ. และช่องทางอื่นที่หลากหลาย

การบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาสรุปได้ดังแผนภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแนวทางการบริหารจัดการ
อาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)

บทบาท

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงาน
กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

การศึกษาวិเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ

1

- ด้านภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
- ด้านสภาพปัญหา
- นโยบาย งบประมาณ
- นำเสนอข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

2

กำหนดนโยบาย (Quick Policy)

3

ประกาศเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์
ผ่านสื่อ/ช่องทางต่างๆ

4

สร้างภาคีเครือข่าย

5

กำกับติดตามอย่างเป็นระบบ

6

สนับสนุนกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ โรงเรียนต้นแบบ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

2. หน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ)

2.1. หน่วยงานต้นสังกัด ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) หรือแนวปฏิบัติที่ดีอื่นๆ เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

2.2. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการอาหารเข้าตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนอย่างชัดเจน

2.3 มีการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนขับเคลื่อนตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.4 มีการประสานการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความร่วมมือในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ

2.5 มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักและการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ผ่านสื่อออนไลน์หรือช่องทางอื่นที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ

2.6 ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติโรงเรียนที่ดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ที่เป็นแบบอย่างที่ดี

2.7 มีการกำกับติดตามและประเมินผล การดำเนินงานเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนอย่างจริงจังต่อเนื่อง

หน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ) มีบทบาทสำคัญมากในการช่วยนิเทศ กำกับติดตาม สามารถสรุปเงื่อนไขหรือปัจจัยที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังแผนภาพ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแนวทางการบริหารจัดการ
อาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)

กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนประถมศึกษา

บทบาท

หน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/กองบัญชาการ
ตำรวจตระเวนชายแดน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ)

1

ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับ
การดำเนินงานตามแนวทางฯ

2

กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะ
กรรมการบริหารจัดการอาหารเข้า

3

ส่งเสริม/สนับสนุนให้โรงเรียนขับเคลื่อนตาม
แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า

4

ประสานการดำเนินงานตามแนวทาง
การบริหารจัดการอาหารเข้า

5

ประชาสัมพันธ์/สร้างการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการ
บริหารจัดการอาหารเข้า ผ่านช่องทางที่หลากหลาย

6

สร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติ

7

กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจริงจังต่อเนื่อง

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

3. โรงเรียน

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล) และกำหนดปฏิทินการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัดในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ

3.2 ครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคนศึกษาริเคราห์ ทำความเข้าใจ ตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน และให้ถือว่า การแก้ไขภาวะทุพโภชนาการเป็นบทบาทและหน้าที่ของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันดำเนินการ

3.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ที่มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในการร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

3.4 ผู้บริหาร ครูที่รับผิดชอบโครงการ ต้องเห็นความสำคัญของการจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน มีการประชุมวางแผนและสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ตระหนักรู้และเข้าใจแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ

3.5 โรงเรียนควรเลือกรายการอาหารเข้าที่เหมาะสมกับภาวะทุพโภชนาการ (ผอม, เตี้ย, ผอมและเตี้ย, เริ่มอ้วน, อ้วน) และควรจัดทำรายการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ตามความเหมาะสมและสภาพบริบทของโรงเรียน

3.6 ครูผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ ตระหนักรู้และให้ความร่วมมือในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ ควรมีการประชุมหรือประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับผู้ปกครอง ชุมชน สร้างความร่วมมือในการดำเนินงานแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนหรือการบริหารจัดการอาหารเข้า

3.7 โรงเรียนจัดทำข้อมูลสารสนเทศภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการโครงการฯ เพื่อไว้ตรวจสอบพัฒนาการเกี่ยวกับภาวะโภชนาการของนักเรียน

3.8 มีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเข้าของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเข้าและแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนได้ถูกต้อง ตรงประเด็น

3.9 มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายการอาหารเข้า กิจกรรมแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน กิจกรรมการดำเนินงานการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ

3.10 ควรมีการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติครอบครัวของนักเรียน ตลอดจนนักเรียนที่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ที่สามารถลดภาวะทุพโภชนาการได้

3.11 ผู้บริหารควรมีรูปแบบการติดตามที่ชัดเจน มีปฏิทินติดตามงาน กิจกรรมแก้ไขภาวะทุพโภชนาการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และควรนำผลไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปปัจจัยความสำเร็จบทบาทของโรงเรียนได้ดังแผนภาพ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแนวทางการบริหารจัดการ
อาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)

บทบาทโรงเรียน

- 1 ผู้บริหารสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าพร้อมกำหนดปฏิทิน
- 2 ครูและบุคลากรทุกคนศึกษา ทำความเข้าใจ แนวทางการและร่วมมือกันดำเนินการ
- 3 แต่งตั้งคณะกรรมการ/กำหนดบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
- 4 ผู้บริหาร ครูที่รับผิดชอบโครงการ ให้ความสำคัญของการจัดการอาหารเข้า
- 5 โรงเรียนเลือกรายการอาหารเข้าที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ส่องหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์
- 6 ครูผู้สอนกระตุ้นนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการให้ตระหนักรู้และให้ความร่วมมือ
- 7 จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ก่อน ระหว่างและหลังดำเนินการโครงการฯ
- 8 ศึกษาพฤติกรรมการณ์บริโภคอาหารเข้าเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- 9 ประชาสัมพันธ์เพื่อการรับรู้ร่วมกันในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ
- 10 ยกย่องเชิดชูเกียรติครอบครัวของนักเรียนที่สามารถลดภาวะทุพโภชนาการได้
- 11 ผู้บริหารมีรูปแบบการติดตามที่ชัดเจน มีปฏิทินติดตามงาน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

4. ผู้ปกครอง

4.1 ควรให้ร่วมมือกับโรงเรียน ในการร่วมกันแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ร่วมวางแผนการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

4.2 ร่วมศึกษาแนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ตลอดจนสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนให้มีพฤติกรรมบริโภคตามหลักโภชนาการ

4.3 ผู้ปกครอง ควรกำกับ ดูแล ติดตาม เอาใจใส่พฤติกรรมบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการของนักเรียนอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง

4.4 ผู้ปกครองต้องถือว่าการจัดอาหารเข้าเป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง

ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลนักเรียน คือ ผู้ใกล้ชิดนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ดังนั้น เจือจาง ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลนักเรียน สรุปลำดับแผนภาพ

**ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการนำแนวทางการบริหารจัดการ
อาหารเข้าเพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
HUACHAO Model (หัวเข้าโมเดล)**

กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนประถมศึกษา

บทบาทผู้ปกครอง

- 1 ให้ร่วมมือ ร่วมวางแผนกับโรงเรียนเพื่อ
แก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน
- 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทำข้อ
ตกลงร่วมกันกับโรงเรียน
- 3 กำกับ ดูแล ติดตาม เอาใจใส่พฤติกรรมบริโภค
- 4 ให้ความสำคัญถือว่าการจัดอาหารเข้าเป็นหน้าที่สำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กลุ่มส่งเสริมโภชนาการวัยเรียนและวัยรุ่น สำนักโภชนาการ กรมอนามัย. (2566). "การแก้ไขภาวะทุพโภชนาการ"ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2566 จาก <https://nutrition2.anamai.moph.go.th/th>
- _____. (2566). "การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง และแปลผลภาวะโภชนาการของเด็กวัยเรียน" ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2566 จาก <https://nutrition2.anamai.moph.go.th/th>
- _____. (2566). "การเลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสม". ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2566 จาก <https://nutrition2.anamai.moph.go.th/th>
- กองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2556). ขวนชะลออัลไซเมอร์ด้วยอาหารเข้า. นนทบุรี : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข.
- ประไพศรี ศิริจักรวาล. (2554). เด็กกับอาหารเข้า. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2565. จาก <http://www.doctor.or.th/article/detail/>
- วันทนีย์ เกรียงสินยศ. (2557). "คำแนะนำการบริโภคผักและผลไม้สู่การปฏิบัติจริง:ทำไมต้อง 400 กรัม ต่อวัน". การประชุมวิชาการแห่งชาติด้านอาหารและโภชนาการเพื่อสุขภาพ ครั้งที่ 1: ผักและผลไม้เพื่อความมั่นคงทางโภชนาการ .มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันวิจัยโภชนาการ.
- สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน. (2566). การศึกษาแนวทางการจัดอาหารเข้า เพื่อเสริมสร้างภาวะโภชนาการของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี 2564. กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ภาคผนวก

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้า เพื่อแก้ไขภาวะทุโภชนาการของนักเรียน

ชื่อโครงการ สร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุโภชนาการ

สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

สอดคล้องกลยุทธ์หลักที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการอาหารและภาวะโภชนาการนักเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษาอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

ลักษณะของโครงการ โครงการใหม่ โครงการต่อเนื่อง

ผู้รับผิดชอบโครงการ นายสุวิวัฒน์ นาควิษระ

ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม 256๕ – กันยายน 256๖

งบประมาณ 42,000,000 บาท (สี่สิบล้านบาทถ้วน)

1. หลักการและเหตุผล

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม การพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ประกอบกับแผนพัฒนาสุขภาพ แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) มุ่งสร้างระบบสุขภาพเชิงรุก ส่งเสริมให้คนไทยทุกช่วงวัยมีสุขภาพดี แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา และพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2535 ตามมาตรา 5 มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับสนับสนุนและช่วยเหลือภาวะโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษานั้น

สถิติกรมอนามัยเปิดเผยผลสำรวจภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 6 - 14 ปี ในปี 2565 พบว่าภาวะเริ่มอ้วน อ้วน และเตี้ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 ได้แนะแนวทางการจัดชุดอาหารกลางวันที่เหมาะสมหมุนเวียน 5 วันต่อสัปดาห์ ให้เด็กวัยเรียนควรได้รับประทานอาหารให้ครบทั้ง 3 มื้อ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะช่วยเสริมสร้างการเจริญเติบโตและสติปัญญาได้เต็มศักยภาพ ทำให้เด็กมีสุขภาพดี สมส่วน

นอกจากสถิติดังกล่าวแล้ว ยังมีนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนยากจนและขาดแคลน ซึ่งที่ตั้งโรงเรียนอยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สูงการคมนาคมยากลำบาก ไม่สามารถเดินทาง ไป-กลับ ระหว่างบ้านและโรงเรียนได้ภายในวันเดียวได้รับประทานอาหารไม่ครบทุกมื้อ มีผลกระทบต่อสุขภาพและประสิทธิภาพในการเรียน ทำให้นักเรียนขาดสมาธิในการเรียน ความพร้อมในการเรียนรู้อดลง และมีปัญหาภาวะทุโภชนาการเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ

ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา การส่งเสริมภาวะทุโภชนาการให้เด็กที่มีภาวะผอม เตี้ย และอ้วนลดลงของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย กองทุนฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญจำเป็นที่จะต้องดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนอาหารนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้เพียงพอครบทุกมื้อ ถูกสุขลักษณะ เหมาะสม

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

กับความต้องการของแต่ละคน จึงจำเป็นต้องจัดทำโครงการนี้ขึ้นมา เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับโภชนาการที่ดีเพียงพอ ถูกหลักโภชนาการครบทุกมื้อ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการเจริญเติบโต และส่งเสริมให้เด็กนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองและมีความพร้อมในการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะทุพโภชนาการได้รับประทานอาหารเป็นไปตามหลักโภชนาการ
2. เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทุกคนได้รับประทานอาหารครบทุกมื้อและเป็นไปตามหลักโภชนาการ

3. เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะทุพโภชนาการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ได้รับประทานอาหารมื้อเช้า หรืออาหารเสริมครบทุกคน
2. นักเรียนบ้านไกลพักนอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทุกคน ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะทุพโภชนาการได้รับประทานอาหารมื้อเช้า หรืออาหารเสริม เป็นไปตามหลักโภชนาการ
2. นักเรียนบ้านไกลพักนอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทุกคน ได้รับประทานอาหารมื้อเช้า และมื้อเย็น เป็นไปตามหลักโภชนาการ

4. วิธีการดำเนินงานและงบประมาณ (ถัวจ่ายทุกรายการ)

การดำเนินงาน	งบประมาณ			รวม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ/ น้ำมัน เชื้อเพลิง			
4.1 การวางแผนการดำเนินการ 1. ประชุมคณะกรรมการเพื่อร่างหลักเกณฑ์ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ					ต.ค.65	นายสุวิวัฒน์ นาควิรัช

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

การดำเนินงาน	งบประมาณ			รวม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
	ค่า ตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ/ น้ำมัน เชื้อเพลิง			
<p>2. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และสังกัดอื่น เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณไปยังสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน</p> <p>3. สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน นำเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุน ฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและจัดสรรงบประมาณ</p>						
- กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน		22,000,000		22,000,000	พ.ค.66	
- กิจกรรมสนับสนุนนักเรียนบ้านไกลพักนอนในสังกัดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มือเข้าและมือเย็น		20,000,000		20,000,000	พ.ค.66	
<p>4.2 การดำเนินการตามแผน</p> <p>1. ประชาสัมพันธ์โครงการสู่สาธารณชนในทุกช่องทาง</p> <p>๒. จัดสรรงบประมาณยังเขตพื้นที่และโรงเรียน</p> <p>๓. โรงเรียนดำเนินการตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร</p>					ต.ค. 65 ก.ย. 66	
<p>4.3 การติดตาม/ตรวจสอบการดำเนินการโครงการ (C)</p> <p>1. กำกับ ติดตามการดำเนินการโครงการ โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน</p>					ต.ค. 65 ก.ย. 66	

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

การดำเนินงาน	งบประมาณ			รวม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
	ค่า ตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ/ น้ำมัน เชื้อเพลิง			
2. วิเคราะห์ สรุปผลการ ดำเนินงานจากผู้เข้าร่วมโครงการ						
4.4 การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ครั้งต่อไป 1. ประชุมกรรมการเพื่อให้ ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน โครงการในครั้งต่อไป 2. สรุปผลการดำเนินงาน 3. รายงานผลการดำเนินงาน					ส.ค.- ก.ย.66 ก.ย.66	
รวมทั้งสิ้น		42,000,000		42,000,000		

หมายเหตุ ขออภัยขออนุญาต

การดำเนินงานสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยยึดหลัก PDCA

5. การติดตามและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ
ผลผลิต (Out put) 1. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะทุพ โภชนาการได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ มีภาวะทุพ โภชนาการลดลง 2. จำนวนบ้านใกล้พังก่อนนักเรียนในโรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดนได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ มีภาวะทุพ โภชนาการลดลง	- บันทึกผลการสำรวจ - ประเมินผลภาวะ โภชนาการ	- แบบสำรวจ - แบบประเมินภาวะ โภชนาการ - แบบรายงานภาวะ โภชนาการ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะโภชนาการที่ดี
2. นักเรียนบ้านไกลพักนอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีภาวะโภชนาการที่ดี

หมายเหตุ 1. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

2. กองทุน ฯ ดำเนินการจัดสรรงบประมาณตามจำนวนนักเรียนบ้านไกลพักนอนในโรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการของนักเรียน

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

โครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน)

1. แนวคิด

การดำเนินงานโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน) เป็นโครงการที่มุ่งแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนให้ลดลงและสนับสนุนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการให้ได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อให้ภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียนที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขลดลง

จากการแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนในปีที่ผ่านมา พบว่า การเจริญเติบโตของนักเรียนยังมีภาวะทุพโภชนาการจำนวนมาก นักเรียนมีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ หรือ เกินเกณฑ์ และมี ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์ สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ตระหนักถึงปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน จึงจัดสรรเงินดอกผลกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ดำเนินงานแก้ปัญหานักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการในโรงเรียนให้ลดลง

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ
- 2.2 เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนจัดอาหารที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ
- 2.3 เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการเกี่ยวกับภาวะทุพโภชนาการ

3. คุณสมบัติของโรงเรียนที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

3.1 เป็นโรงเรียนที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 ในโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน)

3.2 เป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีภาวะทุพโภชนาการ อย่างใดอย่างหนึ่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2565) ดังนี้

- 1) มีน้ำหนักต่อส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์และส่วนสูงต่ออายุต่ำกว่าเกณฑ์ (ผอมและเตี้ย)
- 2) มีน้ำหนักต่อส่วนสูงเกินเกณฑ์และส่วนสูงต่ออายุต่ำกว่าเกณฑ์ (เริ่มอ้วน อ้วนและเตี้ย)
- 3) มีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์ (เตี้ย) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
- 4) มีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ (ผอม) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
- 5) มีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงเกินกว่าเกณฑ์ (เริ่มอ้วนและอ้วน) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขปัญหาทุพโภชนาการของนักเรียน

3.3 เป็นโรงเรียนที่ผ่านการศึกษาลักษณะและวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน) ตามที่กองทุนกำหนด โดยเรียนรู้ผ่านระบบ School Lunch System : SLS ของกองทุนฯ

4. หลักเกณฑ์ในการพิจารณา

4.1 พิจารณาตามแบบคำขอรับการสนับสนุนฯ โครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน)

4.2 พิจารณาจัดสรรให้ โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

1) พิจารณาให้โรงเรียนที่สามารถจัดอาหารให้เหมาะสมกับภาวะทุพโภชนาการสำหรับเด็กวัยเรียน ในอัตราไม่เกิน 15 บาท/คน/วัน ระยะเวลา 100 วัน

2) พิจารณาให้โรงเรียนที่เอกสารประกอบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณครบถ้วนและมีผู้บริหารสถานศึกษาหรือ ผู้ได้รับมอบหมายรับรองความถูกต้องทุกรายการ

4.3 พิจารณาจัดสรรให้ตามวงเงินงบประมาณ ตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

- (1) ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน จัดสรรงบประมาณไม่เกิน 30,000 บาท
- (2) ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน จัดสรรงบประมาณไม่เกิน 40,000 บาท
- (3) ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป จัดสรรงบประมาณไม่เกิน 50,000 บาท

5. วิธีการขอรับการสนับสนุน

5.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แจ้งรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน) ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

5.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา แจ้งโรงเรียนให้จัดทำคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ประกอบด้วย

- 1) แบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณฯ
- 2) โครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณฯ

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

5.3 โรงเรียนที่ประสงค์จะเสนอของบประมาณดำเนินการ ดังนี้

5.3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ จำนวนตามความเหมาะสม ควรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน และผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการในโรงเรียน

5.3.2 ศึกษาข้อมูลภาวะทุพโภชนาการของโรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2565) และแนวทางการแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

5.3.3 จัดทำแบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณฯ และโครงการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเท่านั้น จัดพิมพ์แบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณฯจากระบบดังกล่าว พร้อมรับรองความถูกต้อง จำนวน 1 ชุด ส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา (แล้วแต่กรณี)

5.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ กลั่นกรอง จัดลำดับความสำคัญ ความจำเป็นของโรงเรียนที่เสนอขอของงบประมาณ ควรประกอบด้วย

5.4.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา / ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา หรือผู้แทน

5.4.2 ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน หรือผู้แทน

5.4.3 ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา หรือผู้แทน

5.4.4 ผู้อำนวยการสถานศึกษา

5.4.5 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้แทน

5.4.6 ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ/เอกชน หรือผู้แทน

5.4.7 ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

5.4.8 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

5.4.9 สาธารณสุข หรือผู้แทน

ทั้งนี้ จำนวนคณะกรรมการให้พิจารณาตามความเหมาะสม

5.5 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา รวบรวมและจัดเรียงโรงเรียนที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามลำดับความสำคัญ จากนั้น จัดพิมพ์สรุปงบประมาณแบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณฯ ลงนามรับรองความถูกต้องโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ และ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

5.6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์กลั่นกรอง และจัดทำรายละเอียดข้อมูล ประกอบด้วย

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

- 5.6.1 ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
- 5.6.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือผู้แทน
- 5.6.3 ผู้บังคับการกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หรือผู้แทน
- 5.6.4 ผู้บริหาร/หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้แทน
- 5.6.5 ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา หรือผู้แทน
- 5.6.6 ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน หรือผู้แทน
- 5.6.7 ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน หรือผู้แทน
- 5.6.8 ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- 5.6.9 ผู้รับผิดชอบโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน)
- 5.6.10 คณะกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของกองทุนฯ
- 5.6.11 ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ หรือ อนุกรรมการบริหารกองทุนฯ
- 5.7 คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โครงการ กลั่นกรองและพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่เสนอของบประมาณ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ดังนี้
 - 5.7.1 วิเคราะห์โครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (กิจกรรมสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน)
 - 5.7.2 สรุปผลการจัดสรรงบประมาณ
 - 5.7.3 จัดทำบัญชีจัดสรรงบประมาณ
 - 5.7.4 ตรวจสอบความถูกต้อง เสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติ
- 5.8 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งบัญชีการจัดสรรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา
 - กองทุนฯ จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างกองทุนฯ กับโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ตามรายละเอียดบันทึกข้อตกลง (MOU) ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้
- 5.9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้
 - 1) ตรวจสอบบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างกองทุนฯ กับโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามจำนวนโรงเรียนที่ได้รับแจ้งจัดสรรงบประมาณ
 - 2) แจ้งโรงเรียนในสังกัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ เลือก/กรอกข้อมูลนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ ที่ได้รับการสนับสนุนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

5.10 โรงเรียนเลือก/กรอกข้อมูลนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการที่ได้รับการสนับสนุนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจัดสรรงบประมาณ

5.11 ให้โรงเรียนที่ได้รับจัดสรรเงินจากกองทุนฯ เปิดบัญชีเงินฝาก ประเภทออมทรัพย์กับธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารที่เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ชื่อบัญชี “กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียน...” เท่านั้น และแจ้งเลขที่บัญชีให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาเพื่อโอนเงินเข้าบัญชีต่อไป ทั้งนี้ ไม่สามารถใช้ชื่อบัญชีอื่นๆขอรับโอนเงินได้

เงินที่ได้รับจัดสรรตามวรรคหนึ่ง กรณีไม่ได้จ่ายเนื่องจากยกเลิกโครงการ หรืออื่นใด ให้ส่งคืนกองทุนฯผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาภายใน 15 วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับเงิน สำหรับกรณีที่มีเงินเหลือจ่ายและมีดอกผลของบัญชีข้างต้นให้ส่งคืนกองทุนฯผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาภายใน 15 วันทำการ นับแต่วันที่สิ้นสุดโครงการ

5.12 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งโอนเงินให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา เมื่อโรงเรียนเลือก/กรอกข้อมูลนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการที่ได้รับการสนับสนุนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ถูกต้อง ครบทุกคน

5.13 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา อัปโหลดไฟล์เอกสาร(PDF)แจ้งการได้รับจัดสรรและใบเสร็จรับเงินที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาออกให้กองทุนฯดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

5.14 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1) โอนเงินให้โรงเรียน ภายใน 15 วันทำการ หลังจากได้รับโอนเงินจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) อัปโหลดไฟล์ภาพ (Jpg) ขนาดไม่เกิน 1 MB. หลักฐานการโอนเงินที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาโอนเงินให้โรงเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเช้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

5.15 โรงเรียนตรวจสอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดำเนินการ ดังนี้

1) ส่งใบเสร็จรับเงินให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

2) อัปโหลดไฟล์ภาพ (.jpg) ขนาดไม่เกิน 1 MB. บัญชีธนาคารของโรงเรียนที่มียอดเงินการได้รับโอนเงินจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

5.16 โรงเรียนดำเนินการโครงการ กิจกรรมตามที่ได้รับอนุมัติ หากมีการปรับโครงการ/กิจกรรมตามที่ได้รับอนุมัติ ให้โรงเรียนขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา พิจารณาอนุมัติตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

5.17 โรงเรียนรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ดังนี้

- 1) รายงานครั้งที่ 1 ภายในวันที่ 15 กันยายนของปีที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ
- 2) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการหลังจากได้รับงบประมาณและดำเนินการไปแล้ว 50 วัน
- 3) รายงานครั้งที่ 2 ภายในวันที่ 15 มีนาคมของปีถัดไป
- 4) รายงานผลการรับรายจ่ายเงินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่สิ้นสุดโครงการ
- 5) โรงเรียนปรับปรุงข้อมูลน้ำหนัก-ส่วนสูงของนักเรียน ผ่านระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน

รายบุคคล (Data Management Center: DMC) ในรอบปีการศึกษา 4 ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ 1 : ณ วันที่ 10 มิถุนายน
- ครั้งที่ 2 : ณ วันที่ 30 กันยายน
- ครั้งที่ 3 : ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน
- ครั้งที่ 4 : ณ วันที่ 30 มีนาคม

5.18 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

5.19 กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา และเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบต่อไป

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

6. นิยามศัพท์

ภาวะทุพโภชนาการนักเรียน หมายถึง นักเรียนที่มีน้ำหนักต่อส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์และส่วนสูงต่ออายุต่ำกว่าเกณฑ์ (ผอมและเตี้ย) มีน้ำหนักต่อส่วนสูงเกินเกณฑ์และส่วนสูงต่ออายุต่ำกว่าเกณฑ์ (เริ่มอ้วน อ้วนและเตี้ย) มีส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์ (เตี้ย) มีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์ (ผอม) และมีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงเกินกว่าเกณฑ์ (เริ่มอ้วนและอ้วน) ตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักและส่วนสูง กรมอนามัย

หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา หมายถึง สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ(สศศ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน(ตชด.) และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

อาหารที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการ หมายถึง อาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนตามคุณค่าทางโภชนาการ โดยจัดให้เด็กรับประทานได้หลากหลายชนิดตามภาวะโภชนาการของเด็กรายบุคคล เพื่อช่วยฟื้นฟูภาวะทุพโภชนาการ ได้แก่ อาหารมื้อเช้า อาทิเช่น ข้าวต้มเครื่องใส่ไข่ อาหารจานเดียว ฯลฯ หรือ อาหารว่าง เช่น ไข่ นม กล้วย ฯลฯ

ยกเว้น วิตามินเสริม อาหารเสริมสำเร็จรูป รวมถึง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ขนมกรุบกรอบ ขนมปัง และอาหารหมักดอง เป็นต้น **ควรจัดให้เด็กได้รับประทานไม่เกินเวลา 10.00 น.**

+++++

คณะผู้จัดทำ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. นายอัมพร พินะสา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นายอนันต์ พันนึก ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ

1. นางสาวสุชาดา สภาพงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
2. นางสาวสุชาดา โชติพงษ์สิริ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2
ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหาร
กลางวันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นายพีรารุณัฐ พิมพ์รอด ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นางชุลีกร ทองดั่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1
5. นายศักดิ์สิทธิ์ แร่ทอง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
6. นายวีระ บัวผัน รองผู้อำนวยการกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 2
7. นายสนิท ประหา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
8. นายอุดม อินทา รองผู้อำนวยการ กรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
9. นางกฤษดา ศศิธนาคุณ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
10. นายปรีดี โสโป รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
11. นายวันศักดิ์ คำแหง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1
12. นางอันชลี แจ่มผล ข้าราชการบำนาญ
13. นายเสมอ สร้อยคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
14. นางปาลีวรรณ สิทธิการ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
15. นางสาวไยจิตร สาระนิตย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงเขาย้อน (คงพันธุอุปถัมภ์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

16. นางรุระดี สุดหนองบัว	ผู้อำนวยการโรงเรียน ส.ไทยเสรีอุตสาหกรรม 3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
17. นางสาวทฤทัย บุญมี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
18. นายพีระพงษ์ สุขแสวง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหัวหมู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
19. นางสาวรายา ปัญจมานนท์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินจำปา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
20. นางสาวถาวร พรสิงห์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดดาวเรือง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑
21. นายกฤติเดช สุขसार	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งขุนน้อยหนองจานวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
22. นางพรพรรณ บุตตะวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคก (อสพ.32)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
23. นายศรุต บุญโนนแต่	ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแห้ววังมนศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
24. นางสาวธาริณี บุญทวี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไทยเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
24. นางสาวที่ซิ้มพร สมพงษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะเอะใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
26. นางกมลวรรณ รอดทองอ่อน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวเขา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
27. นางสาวภิรมย์ อินธนู	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดขนุน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
28. นายปิยะ ลิ่มฉาย	ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนสามง่ามผิว หงสวีณะอุปถัมภ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
29. ว่าที่ร้อยตรี วิจิต สุขประวิทย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านร้านตัดผม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
30. นางสาวราตรี ทองศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคร้อพนัน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
31. นางสาวนพนิตย์ ชันบุญใส	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี

แนวทางการบริหารจัดการอาหารเข้า เพื่อแก้ไขภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน

32. นางสาวปฐมภรณ์ สานุกุล	ครูโรงเรียนในเมือง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
33. นายวสันต์ แจ็กแฉ่ม	ครูโรงเรียนชุมชนบ้านบ่อประดู่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1
34. นายกิตติ์ธเนศ ภัทรนิธิธนาพงศ์	ครูโรงเรียนบ้านหนองหัวหมู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
35. นายสุขวัฒน์ นาควัชระ	พนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
36. นางสาวจินต์จุฑา ไชยมะโน	พนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
37. นางสาวสุพัชรา สีลาพร	พนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
38. นางสาวจตุพร บุญช่วย	พนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน
สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน

ของทุกชนิดโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนประถมศึกษา

